

REGGELI ÚJSÁG

BUDAPEST, 1929. SZEPT. 23

POLITIKAI HETILAP

HÉTFŐ * I. ÉV * 1. SZÁM

SZERKESZTŐSÉG: VI., NAGYMEZŐ-U. 3, TELEFON: AUT. 102-40, 128-83 * KIADÓHIVATAL: V., BERLINI-TÉR 2

Bécs megszűnt Moszkva előőrse lenni Közép-Európában

Magyar közéletet!

A magyar közélet halotti csendjét csak egy-egy visszaélés, egy-egy panamavád veri fel néha s az erkölcsi hanyatlásnak a jelei mellett elvesznek a nagy célok, a nagy szempontok, amelyek egy nemzetet egységbe kellene forrasztaniok. A trianoni méretek lezsugorítottak mindent és a nagy politikai kérdések hullámvérése helyett a kis üzletek, kijárások, apró pénzforsráskutatások gumikeztyűs munkája vonzza maga felé azt az érdeklődést, amelyet már nem tud lekötöni semmi sem, ami közélet, ami politika, ami nagyvonalúság. A régi, nagy tradíciók lassanként emlékké fakulnak s a képünkbe vigyorog a valóság torz arca, amely egy vergődő társadalom vonagló lelkéből lelkedzett. Nem sülyedtünk még a Balkán és az utódállamok erkölcsi vonalának mélységeibe, de már nem vagyunk a régiek s a konszolidáció, amely az ellenforradalom ösztönös mozdulatait kemény marokkal bénította semmié, ugylátszik hiába próbálkozik megállítani annak a hanyatlásnak egyenletesen gyorsuló mozgását, amely a tegnap erkölcséből a holnap erkölcséi felé sodorja a gazdasági és szellemi életben gondolati és erkölcsi létében megbolygatott szomorú nemzetet.

A fásultság és a zsidbadtság lett urrá a magyar közéletet, mely nem termel magából semmi újat; a politika professzionizmussá sülyedt s ezt a professzionizmust nem lehet nagy célok mellé állítani s ha lehetne is, nem jelentene eleven erőt, lendítőt és feszítőt tényezőt. A professzionizmus siklik a rövidebb, elérhetőbb, a közfelfekvőbb célok felé, amelyek magánérdekkel vannak egyéforrva s a magyar nyilvánosság ezért néha még ott is visszaélést keres, ahol nincs s ahol van, talán fokozza méreteit. Ezért nincs magyar közvélemény és közgondolkodás, amely nagy célok mögé alkalmas lendületet tudna adni s a politika halotti csendjébe ezért rikolt bele a panamavádak egymásutánja, mintha más nem volna, mintha a magyar nyilvánosságot nem lehetne odaforrasztani nagyobb távlatokat jelentő kérdésekhez. A revíziós problémától kezdve a magyar társadalom új rendjének minden nagy kérdése elvicinalizálódott a közvéleménytelen magyar életben, a régi hangok unottak, rekedtek, senki nem hisz már nekik, valami újat, frissset, merészet, valami lendületet vár mindenki: erőteljes mozdulatot, amellyel ki lehessen zökkenteni a közönyösség homokjából a megrekedt magyar politika szekerét.

Amilyen erőteljes volt a rendszer az ellenforradalmi mozgalom és társadalmi szervezkedés megbénításában, annyira tehetlenné vált a zsidbadás és a fásult közvélemény felruházásában, ugy viselkedik, mintha csak öns céljai volnának, mintha nem volna Magyarország sorsa a kezére adva. A magyar sajtó sajtóságos kísérőzenét ad a hallgatás és a közélettelenség némasága mögé, ugy viselkedik, mintha nem volna, mintha egyetlen célja az egyik napról a másik napra való tengődés lenne: kihalt belőle minden merészség, minden lendület és ott vonaglik a konszolidáció vicekirályainak lábainál.

Ezzel az együttessel nagy magyar célokat szolgálni aligha lehet, annál kevésbbé az egész magyar problémát, amelyhez fogható még nem volt fajtánk történetében. A külső és belső kérdések ezer felé ágazó hálózatában elbotlik a legbiztosabban járó óriás is, hogyan állja meg a helyét ez a nemzedék, amelyre ráborul a közvéleménytelenség és a levegőtlenség halotti leple. Magyar közéletet kell teremteni valahogy, bármi eszközzel, hiszen a magyar fajtában szunnyadó nagy politikai ösztönösségek egy érintésre működni kezdenek s egy friss magyar közvéleményen keresztül, — amely közvélemény nem a panamacemegekét nyeli süppedt vicinalizmussal, — egy nagy egységbe lehet forrasztani ezt a szomorú, széthullott nemzetet. Ezt a célt szeretnénk szolgálni a mi betűink minden erejével és minden eszközével.

Az osztrák kormány a Heimwehr nyomására be-terjeszti az alkotmányreformot

Nagymértékben megnövekszik a köztársasági elnök hatásköre Bécs polgármesterének többé nem lesz módja a túlkapásokra

A reform megrendszabályozza a vörös rendőrséget és a sajtót

Ausztria tizesztendősz züllés után elérkezett odáig, hogy létének és társadalmi életének problémáit fegyveres kézzel oldja meg. A fegyveres mérkőzés már ott kopogtatott a maradék osztrák állam szerkezetének gyenge bordáin, de mint a bécsi jelentések mondják, a bécsi szociáldemokrata párt, mely a vörös terror minden eszközével fenn tudta tartani uralmát, nem meri megkockáztatni a nyílt leszámolást és meghajlik a Heimwehr akaratára előtt. A kormány holnap alkotmánytervezetet terjeszt a parlament elé, amely annak ellenére, hogy az austromarxizmus hatalmas sullyal esik a parlament életébe, kénytelen elfogadni azokat a követeléseket,

amelyek Ausztria parlamentét letét normális mederbe terelik és megszüntetik Bécs félvörös jellegét.

Az austromarxizmus ellen való harc első jele az osztrák németiség öntudatra ébredésének. Ausztria nem élhetett volna ilyen züllött viszonyok között, ha akár nemzeti, akár állami öntudata lett volna. Ennek hiányában esett martaléklul a Moszkvából támogatott és megszervezett vörös uralomnak, amelynek órái immáron meg vannak számlálva s ezzel Bécs megszűnt Moszkva előretolt őrsége lenni Közép-Európában. A nagyjelentőségű fordulatról tudósítók a következőket jelenti:

A szociálisták terrorja alól fel-szabadul Bécs polgársága

Bécs, szeptember 22.

A Reggeli Újság tudósítójának telefonjelentése.

A szociáldemokraták a Heimwehr szervezeten erős nyomása alatt állásról-állásra vonulnak vissza. A kormány hétfőn a pártok elé terjeszti az alkotmányreformra vonatkozó törvényjavaslatát. Az alkotmányreform kimondja, hogy a köztársaság elnökét, akit eddig a parlament választott, ezután népszavazás útján fogják megválasztani. A köztársaság elnökének eddig csak reprezentatív kötelességei voltak, jogokat azonban nem gyakorolhatott. Az új tervvel a köztársaság elnöke nevezi ki a minisztereket és el is bocsáthatja őket, szemben a mai helyzettel, amikor a parlament választotta a kormány tagjait. A köztársasági elnök szükségrendeltekkel parlament nélkül is kormányozhat és

a nemzetgyűlést bármikor feloszlathatja.

Ujjonnan szövegezik meg a miniszterek eskümintáját is és az esküben fogadalmat tesznek a miniszterek arra, hogy kötelességüket párton felül fogják teljesíteni. Az alkotmánybíroságtól és a közigazgatási bíróságtól, amelyeket eddig a parlament képviselőiből alkottak meg, minden politikai hatalmat elvesznek.

A rendőrség kérdésében az új törvényjavaslat teljesen megsemmisíti a városi hatáskörét. Az uccai rendőrséget kizárólag az államrendőrség hatáskörébe utalják vissza s a színházak, mozok és mulatóhelyek rendőri felügyeletét, melyet eddig a városi hatáskörébe utalják, a községi őrség végezteti el, szintén visszautalják a rendőrség jogkörébe.

A kiutasítások dolgában szintén az államrendőrség intézkedik ezen-

tul és a tartományfőnököket, első sorban a vörös városok polgármesterét, aki egyúttal tartományfőnöke Bécsnek, megfosztják attól a jogától, hogy azoknak az embereknek, akiket a rendőrség kitűszít, Bécsben tartózkodási engedélyt adhasson.

Egy további törvényjavaslat megreformálja a sajtót. Ma a sajtó ugyanis teljesen szabad. Egyszerűen be kell jelenteni azt, hogy valaki lapot akar indítani és kaució nélkül adhat ki lapot és ez az oka annak, hogy Bécsben ma több mint kétezer újság jelenik meg.

Megreformálják az esküdtbírókat és antiterrorijavaslatot terjesztenek be.

A javaslatok legnagyobb része

Oberlaaban a szociálisták megverték egy Heimwehr csapatot

Bécs, szeptember 22.

A Reggeli Ujság tudósítójának telefonjelentése.

A Heimwehr Oberlaaban vasárnap délután zászlószalag ünnepet tartott. Amikor az ünnepségről visszatértek, tizenhárom Heimwehr-legényt a szociáldemokraták Vörös Súlyom nevű ifjúsági csa-

pata megtámadta, majd lövéseket is adott le rájuk.

A lövés zajára a környék szociáldemokrata telepesei megrohan-
ták a Heimwehr tagjait, akiket üldözni kezdtek. Az egyik Heimwehrist sikerült elfogniok és úgy megverték, hogy kórházba kellett szállítani. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

Windischgrätz visszanyerte politikai jogait és visszalér a politikához

Windischgrätz Lajos herceget a frankperből kifolyóan annak idején háromévi börtönbüntetésre ítélte a budapesti büntetőtörvényszék. E büntetésének kétharmadát kitöltötte s egyharmadát pedig kegyelem útján elengedte neki a kormányzó. A kormányzó kegyelemmel azonban nem jár együtt a politikai jogoktól való felfüggesztés hatálytalansága s ezért Windischgrätz herceg külön eljárást indított, hogy politikai jogainak ismét birtokába kerüljön.

Most teljesen megbizható helyről

arról értesülünk, hogy hosszú tárgyalás után

az amnesztiát kiterjesztették a politikai jogok fejfüggesztésére is, úgy, hogy a herceg azzal a gondolat-
tal foglalkozik, hogy

visszalér ismét a magyar politikai életbe

s míhelt alkalmá nyílik, fellép egy megüresedett kerületben. A herceg ezt a szándékát közölte politikai barátjaival, akik helyeslők tervét.

Baltazár demokráciája és az oláh király hadnagysága

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Baltazár Dezső tizenhat pontja egyelőre még valamelyik újságíró asztalán hever: úgy látszik, Debrecen vezető lelkesze nem meri kiadni, mert minden eszközzel azon van, hogy gróf Bethlen István miniszterelnök veje tárgyaljon. A követ ezt az óhaját aligha hisszük, hogy a miniszterelnök egyelőre honorálni fogja, annál kevésbé, mert Baltazár püspök azoknak a börtöket védlett úgynevezett tényezőknél esz-
közé, akik a maguk valódi arcu-
atával nem mernek jelentkezni a demokrácia igényeivel. Balta-

zárék a kiscgazdákat akarják felszítóvasnak felhasználni arra, hogy betörhessék azokat az ajtókat, amelyek zárva vannak azok előtt a tendenciák előtt, amelyek merőben elentétesek úgy a demokráciával, mint a kiscgazdatársadalom törekvéseivel. Nem tudjuk megérteni, hogy a demokráciát követelő úgynevezett tényezők miért állították első vonalba Debrecen református püspökét, amikor közismert dolog, hogy Baltazár 1919 május 25-én Nagyváradban a következő beszéddel üdvözölte Ferdinánd oláh királyt:

Királyi Felség! A világot gyehennává gyújtotta fel a gyűlölet. Minden eszmény megtagadásával dolgozott. A legnagyobb eszmény a szeretet, mely maga az Isten. Isten rendelése a királyok is. Istennek szolgálunk tehát, amikor üdvözöljük Felségedet, ki a minden hatalmat adó Isten felkentje. Kérjük tehát a tisztantuli egyházkerület és a helybeli evangélikus egyház nevében, hogy minden hatalomnak, mely Felségednek onnan felülről adatott, védje, oltalmazza a szeretet, békeesség, szabadság evangéliumát. Mi sokat köszönhetünk Felségednek a hadnagysága alá rendelt vitéz seregének. Köszönhetjük a magatartást, az életet, Elétünk és sirunk közé Felséged állott a védőangyal kétélű pallosával. Hálánk illeti Felségedet és királyi jogára népét nemzedékről-nemzedékre.

Alig hisszük, hogy bármiféle demokrácia azonosítatja magát Baltazár Dezső e beszédével, amelyet közvetlen hívei politikai kényszerhelyzettel igyekeznek menteni. Felfogásunk szerint mások is voltak hasonló kényszerhelyzetben, anélkül, hogy Ferdinánd hadnagysága alatt álló se-

lást akár kifejezzem, akár felhangoljon s ha élre állították bizonyos elemek, akkor sem a püspök urnak, sem önmaguknak, de legkevésbé a magyar demokráciának használtak vele, eltekintve attól, hogy Baltazárt első vonalba állították, a legkevésbé közvéleményünknek, a legkevésbé a magyar demokráciájához.

A kormány letöri a terményuzsorát

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

négy pengővel a világarparitás alatt

A termésértékesítés kérdése áll most a politika homlokterében. Ez a kérdés foglalkoztatja legjobban a kormányt, erről tárgyalt a legutóbbi minisztertanács is és ebben hozott fontos határozatot, amely — előreláthatóan — a gazdatársadalom megelégedésére oldja meg ezt a fontos nemzetgazdasági és politikai kérdést.

A termésértékesítésről szólván azonban önként felvetődik a terményuzsora kérdése is, amely mostanában valósággal tobzódik és valósággal kiszippolyozza az amny is száználmas helyzetben lévő gazdatársadalmat. A kormánynak elhatározott szándéka, hogy ezen a téren is kérelmelhetetlen szigorral lép fel és lehetlenné teszi, hogy Budapesten például

jegyezzék a búzát. A gazdatársadalom amny is rendkívül hátrányos helyzetben van az ipari termeléssel szemben, amely a különféle kartelek, érdekszövetségek és érdekképviselések révén olyan hasznót fölöz le termékei után, amilyent akar. Ennek — hogy a gazdasági helyzetnél maradjunk — egyik ékes bizonyosága, hogy amíg a múltban 80 kilogramm buza áráért vásárolhatott a gazda egy pár csizmát,

ma ugyanazért a csizmáért 200 kilogramm búzát kell fizetnie.

Hogy milyen a helyzet a gazdasági szükségletek beszerzésénél, arról jobb nem is beszélni.

A gazdatársadalom joggal elvárhatja az államhatalomtól, hogy ezen a tarthatatlan helyzetben segítsen.

Az ország katolikusai ma Pannonhalmán ünnepelték a bencésrend jubileumát

Fényes ünnepség keretében ünnepelték ma Pannonhalmán a bencésrend 1400 éves alapításának jubileumát. Szombaton és vasárnap egymásután érkeztek Győr felől a különvonatok, amelyek ezrével ontották a hívőket. Budapestről szintén különvonat indult vasárnap reggel 6 órakor a Kelti pályaudvarról. A különvonat utasait zenezóval becsatolták utnak s ugyancsak zenekar várta Győr városában.

Tíz óra után néhány perccel érkeztek meg a különvonatok, amelyek utasait a pályaudvaron várták azok, akik már napokkal ezelőtt érkeztek Pannonhalmára. Több, mint háromnegyed órán keresztül tartó zárandoklat indult el az állomásról a bencések főmonostorához, ahol délelőtt 11 órakor Glattfelder Gyula esanádi

megyéspüspök — a zárandoklat főpásztori vezetője — pontifikált fényes papi segédlettel ünnepi misét, amelyet szentbeszéd követett. Az ünnepségen résztvett a hercegprímás képviselője, valamint Hadász Aladár miniszteri tanácsos, a kultuskormány képviselője, valamint a katolikus társadalom és a papság minden vezető egyénisége. Az istentisztelet után a zárandokok megtekintették a monostor képtárát, kincstárát, valamint a rend könyvtárát is, ahol Kelemen Krizostom, a beteg főpap nemrégiben kinevezett helyettese, fogadta a vendégeket.

A zárandoklat tagjai délután 5 órakor indultak vissza és a budapestiek fél 10 órakor érkeztek a fővárosba.

Feketelistát készítenek az ékszeresek

A drágakövek, az arany és az ezüst sáfárjai vasárnap délelőtt a Károly-körút 3. szám alatt gyűlésre ültek össze és azok a kereskedők, órásk és nemesfémiparosok, akiket kincsekkel megrakott állványok mögött szokott látni a szemünk, panaszkodni ültek össze. Láng Ernő kereskedelmi tanácsos, a Nemesfémiparosok, Kereskedők és Órásk Szövetségének elnöke nyitotta meg az ülést az ország minden részéből egybesereglett küldöttek előtt.

Berkovics Oszkár főtitkár örömmel jelentette be, hogy a szövetség a rendőrséggel és az ügyvétséggel megállapodott az orgazdaság kérdésében és az ékszerész, aki a privát felektől való vásárlást a Drágakövesarnoknak, illetve a Szövetségnek jelenti, mentesül az orgazdaság vádjától. A Szövetség azon fáradozik, hogy ennek a rendszernak a bevezetését a vidéken is elrendeljék.

Vági István, Brauswetter Ottó és Neuwald Samu ezután a luxusadó eltörlését és a forgalmadó megszüntetését sürgették. Határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint az adózás megkönnyítése vonatkozó előterjesztéseket

küldöttség viszi el hétfőn délután a pénzügyminisztériumba.

Singer Adolf és Guttman Lajos a kiskereskedelem válságáról és a hitelvédelemről szölk. Singer a rendőrség védelmét kérte azok ellen a vevők ellen, akik nyakra-főre vásárolnak az ékszereseknél és nem fizetnek. Indítványt tett, hogy

háromtagú bizottság illyün össze és készítsen feketelistát a rossz fizetőkről

és azokról, akik egyszerre több helyen vásárolnak részletek és fedezet nélkül. A naggyűlés az indítványhoz egyöntetűen hozzájárult.

Halálos dráma egy Krisztina-köruti cukrászdában

— A cukrászmester viruló szép leányát megölte egy el-tévedt (?) lövés — A szerencsétlenség okozója Gőz István cukrászsegéd öngyilkos akart lenni —

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Vasárnap este félnyolc órakor a Krisztina-körút 6-8. számú ház földszintjén lévő kis cukrászdában megdöbbentő tragédia történt. A cukrászda 18 esztendősegedje vadászfegyvert fogott a tulajdonos leányára, a fegyver el-sült s a fiatal leány hangos sikoltozással holtan rogyott a padlóra.

Moravetz Géza cukrászmesternek esztendőik óta van üzlete a Krisztina-körút 6-8. számú házban. A cukrászdában két esztendő óta dolgozott Gőz István 18 esztendőseged, aki szorgalmas, megbízható munkatérnek bizonyult. Moravetz Géza cukrász két fia és két leánya szintén a műhelyben és az üzletben dolgozott. A Krisztina-köruti cukrászdát az egyik leány, Moravetz Irén vezette.

Hónapokkal ezelőtt az édesapja és a testvérei különös változást vett észre Irénen. A szorgalmas és eddig csak az üzletnek élő fiatal leány már nem tudott annyira az üzleti ügyekkel foglalkozni, fejtűnően érdeklődött a cukrászsegéd után, akibe, a jelek szerint, beleszeretett. A leány édesapja és testvérei nem tartották komolynak a szerelmet és gondolták, hogy majd lassan lassan kiábrándul a cukrászsegédhöz. A jómódu cukrászleány azonban egyre jobban beleszeretett a segédebe és az utóbbi napokban már egész nyíltan megmondta hozzátartozóinak, hogy a fia nélkül nem tud élni. Emiatt azután a leány és az édesanyja között nézeteltérések támadtak s a helyzet még jobban kiéleződött, a mikor Moravetz Irén pár nappal előbb egy komoly kérését kiköszörözte azzal, hogy nem tud más felesége lenni, mert Gőz Istvánt szereti halálosan. Ilyen előzmények után következett be vasárnap este a tragédia, amelynek részleteit a rendőrség egészen pontosan tisztázni még nem tudta.

Vasárnap délután a Krisztina-köruti kis cukrászdában meglehetősen nagy volt a forgalom. Félnyolc óra tájban az üzlet teljesen kiürült, Moravetz Irén és Gőz István az üzlet mögötti levő műhelyben tartózkodott. A cukrász másik leánya az üzletben volt, hogy az esetleg betérő vevőket kiszolgálja.

Egyszerre egy éles puskalövés hangzott a műhely felől. A lövés zaja kihallatszott az utcára, úgy hogy a járókelők megálltak a kis cukrászdából előtt. A következő percben

Gőz István halálsápadtan, minden ízében remegve rohant ki a kapun és vad futással elmenekült a Vérmező irányában.

A fiatalabbik Moravetz-leány, aki az üzletben tartózkodott, hátra futott a műhelybe és ott megdöbbentő látvány tárult a szeméi elé. Nővére, Irén,

szétronsolt fejjel, mozdulatlanul, vértócsában feküdt a földön, néhány lépésre fölé édesatyjának a vadászfegyvere, amelynek a csőve még füstlőgött.

Néhány perc múlva előkerült a leány édesatyja, aki megrendülve látta halott leányát. Első pillanatban senki sem tudta pontos magyarázatát adni a műhelyben történteknek. Néhány perc múlva a főkapitányság központi ügyeletét értesítették a Krisztina-köruti cukrászdában történt halálos tragédiáról. A rendőri bizottság kiszállt a helyszínére. A rendőrorvos megvizsgálta a halott Moravetz Irént és megállapította, hogy

a sörreltel töltött vadászfegyver a leány balarcát összeroncolta, a nyak ütőerét szétépte és rögtönös halált okozott.

A főkapitányság két detektívje autóján rohogott Gőz István Akos-ucca 6. szám alatti lakására, mert valószínűnek tartották, hogy oda menekült.

Mialatt a detektívek a fiatal cukrászsegédért mentek, nagy néptömeg állt körül a Krisztina-köruti cukrászda kirakatát. Alig telt el egy negyedóra, a rendőrségi autó már vissza is jött és Gőz István a detektívek kíséretében belépett a cukrászda aajtájn, hogy ott a helyszínen kihallgatását megkezdjék.

Gőz István elmondotta, hogy negyednyolc órakor az üzlet mögötti műhelybe ment dolgozni. Alig tartózkodott kint pár percig, amikor Moravetz Irén is utána ment. Jókedvűen beszélgetni kezdtek s egyszerre megpillantotta a vadászfegyvert, amely ott volt a műhely és az üzlet közötti keskeny átjáró egyik szögére felakasztva.

— Lekaptam a puskát a szögről — mondja Gőz István a vallatását végző detektívnek — és rákattintottam Irén kisasszonyra.

— Nem jél? Mindjárt levölöm! — Ezzel a puska csövét feléje irányítottam,

az utjaim hozzáért a kakashoz és csak azt láttam, hogy nagy vérsugar tör elő Irén kisasszony fejéből és elvész a falán.

A matrac-ügy miatt átszervezik a honvédelmi minisztérium egész adminisztrációját

A minisztertanács már régebben vizsgálatot rendelt el a honvédelmi minisztériumban

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A katonai löszormatracok ügye egytelen eseményévé szélesedett a magyar belső politikának, amelynek vizet és nyugalmat nem zavarta semmi, annál kevésbé, mert az egyetlen tényező, Bethlen István miniszterelnök nem is tartózkodik Budapestben. A kormány hosszú cöfo-ltában magyarázta meg a nyilvánosságnak a löszörkérdések formai elintézését, azonban természetesen az ügy rejtjelmeiről nem beszélt és nem is beszélhetett.

Bármily váratlanul érte is a le-leplezés a nyilvánosság, azok, akik politikával foglalkoztak és tisztában vannak bizonyos kérdésekkel, nem lepődtek meg, annál kevésbé, mert hiszen a honvédelmi minisztérium ügykezelését illetően már Wolff Károly is hangot adott parlamenti felszólalásában annak a feltevésnek, hogy nem megy minden úgy, ahogy mennie kellene. Tény az, hogy

maga a miniszterelnök is foglalkozott a honvédelmi minisztérium ügyeivel

és a minisztertanács egy olyan értelmű határozatot hozott, amely megbizra a pénzügyminisztérium igen magas állású funkcionáriusát azzal, hogy

Ammyra megrémültem, hogy nem tudtam, mit csináljak, az udvari ajtón, a kapun keresztül kirohantam az utcára és haza szaladtam. Anyja is együtt jött a detektívekkel nyja is együtt jött a detektívekkel és ő így mondja el a történeteket: — Eppen vacsorához akartunk ülni, amikor Pista fiam berontott a lakásba. Az izgalomtól majdhogy el nem ájult. — Édes anyám! — kiáltotta — lelőttem a kisasszonyt! Ezzel leborult az asztalra és hangosan zokogni kezdett. Azután felugrott és

ki akart rohanni a lakásból, hogy leugorjék az emeletről.

Alig tudtuk hárman is lefogni. Nemsokára azután érte jöttek a detektívek.

Gőz István a helyszínen való kihallgatása után bevitték a főkapitányság központi ügyeletére. A rendőrség rövidesen tisztázni fogja, hogy szerelmi dráma, vagy pedig véletlen baleset áldozata lett-e Moravetz Irén. A rendőri bizottság munkájának befejezésével a fiatal és eszes cukrászleányt, akit a környéken jól ismertek, koporsóban hozták ki az üzletből, beletették a rendőrségi halottszámbó kocsiba és a bonctani intézetbe szállították.

A kis cukrászdában, ahol délután fiatal párok ültek az asztaloknál és Moravetz Irén vitte a süteményeket és a haboskávét, elcsendesedett minden, de hátul, a műhelyben egy nagy vörös folt jelzi, hogy rövid idővel előbb rejtélyes tragédia játszódott itt le.

bizonyos adminisztratív és egyéb természetű kérdéseket vizsgáljon meg a honvédelmi minisztériumban.

Minden valószínűség szerint ez a vizsgálat akadályozta meg azt, hogy a matracügy szerződését aláírják és így ez az ügy még kellemetlenebb formában pattanjon ki.

A valóság az, hogy Gömbös Gyula államtitkár nem tudott erről az egész kérdésről, amelyet a háta mögött készítették elő. A minisztertanács által elrendelt vizsgálat — értesülésünk szerint — nem fejeződött be, illetve nem folytatódott végig az egész vonalon, mert időközben más intézkedések történtek. Kétségtelen, hogy a matracügy kapcsán azok az elhatározások,

amelyek a honvédelmi minisztérium ügyvezetését és egész adminisztrációját illetik, ismét aktualitást válnak.

Mielőtt ez a vizsgálat lebonyolódna, lehetetlen személyi eltulodásokról, vagy változásokról beszélni, annál kevésbé, mert hiszen a matracügyben semmiféle felelősséget nem lehet ráháritani senkire sem. Értesülésünk szerint erről az ügyről jelentést küldöttek Bethlen István miniszterelnöknek, akinek elhatározásától függ a honvédelmi tárca körébe tartozó ügyek miként való elintézése.

Még mindig denunciálnak

A keleti jóvátétel kérdése nem kevésbé foglalkoztatja a magyar közvéleményt és a sajtó hasábjain megjelentek azok a bizonyos sötét foltok, amelyek ilyenkor a nyilvánosság felé szoktak ásitózni. A tényállítás az, hogy egyelőre senki nem tudja, hogy tőlünk mit követelnek s a sajtó az ellen védekezik, ami voltaképpen csak — feltevés. A sajtó bizonyos része, amely a baltazári törekvésekkel azonosítja magát és motorjait e tendenciának rendelkezésére adja, sötét defetizmussal nézi ezt a kérdést. Egyik mestersegesen kinevezett nagy publicista mintegy tíz nappal ezelőtt szóról-szóra ezt írja egyik vezércikkében:

„Mindent egybevetve és a lélekszamarányt megállapítva, a magyar reparáció összege nem lehet nagyobb, mint a német reparáció összegének egynyolcalrésze, azaz nem fizethetünk többet, mint tizennyole milliárd pengő.”

Felháborító tudatlanság süvölt ezekből a sorokból, mert tudni illenék, hogy Németország sem fizet nyolcszor tizennyole milliárdot, mert ez száznegyvennégy milliárd volna, holott a Young-tervezet szerint Németország jóvátételét hatvannyole milliárd arany márkában állapították meg. De Magyarország a hatvannyole milliárd egy nyolcadrészét sem fizetheti meg a műkedvelő statisztikus kedvéért, mert teljesítő-képessége kimerült. Jellemző, hogy ezt a cseh sajtó pillanatok alatt betűinek hátrára kapta és a cseh propaganda máris megindult azzal, hogy Magyarország fizetőképes, mert egy ugyanevett előkelő publicista számította ki Magyarország jóvátételének összegét tizennyole milliárd pengőben. Az is hozzátartozik a kérdéshez, hogy hogyan esnek a betűk, amelyek megállapítják a tizennyole milliárd pengő fizetőképességet, valamikor a wilsoni tizennégy pontban keresték a magyarság sorsának kialakulását és biztosítását, majd kisajátították maguknak a Rothermer-akciót s most kitarotán lelkesednek egy olyan demokráciáért, amelyhez nincs semmi köze a magyar nemzetnek, a magyar népek, — amely a konszolidációval szemben egy igazi magyar demokráciát követel — de annál több köze van az októbrizmusnak, amely tizennégy pont helyett tizenhat pontban fogja arcukba követelni a pesti aszfalt saját demokráciáját.

Ez hát a szerelem.

FŐVÁROSI OPERETTSHÁZ

SZERDA, SZEPTEMBER 25. ESTE 8 ÓRAKOR

Fejes	Delly
Szokolay	Sarkadi
Gombaszögi	Jávor
Szillágyi	Sárosy
Kabos	Vendrey

ABRAHÁM PÁL dirigál. — 20 nagyonő zene. szám — 40 gőz — Három órák kezézés. — A szezon első nagy premiere.

BUTOR 20 HAVI

Kislipari Készít-
mény **RÉSZLETRE** Kézpénz-
árban

CORVIN BUTORCSARNOK

DOHÁNY-UTCA 39. Közalkalmazotti szállítója

Jeritza Mária ellen nyolcvanezer sillinges pört indított volt titkárnője

Krausz Simon tanu lesz a különös pörben

Bécs, szeptember.

— *A Reggeli Ujság tudósítójától.*

Az itteni művészkörök egy följelentés foglalkoztatja, amelyet Leiff-Lainburg Grete adott be tegnap a polgári bírósághoz. A kisasszony, aki évek hossza során át titkárnője volt Jeritza Máriának,

negyvenezer sillinget követel elmaradt fizetés és negyvenezer sillinget végkielégítés címen.

Keresetében előadja, hogy Jeritza Máriaval huszonöt esztendővel ezelőtt ismerkedett meg a Népopera kiskapujában. Néhány heti ismeretség után a művész nő meghívta fiatal rajongóját a lakásába és azonnal minden délutánját Jeritza Máriánál töltötte.

1919-ben Jeritza fölszólította, hogy hagyja el a hivatalát — a fölperes állami szolgálatban állt — és költözzék hozzá. Lakást, teljes ellátást és fizetést ad neki, legyen a társalkodónője és ügyeinek intézője.

A leány édesapja, Leiff-Lainburg Gyula udvari tanácsos hiába tiltakozott a terv ellen, a leány lemondott az állásáról és titkárnője lett a művésznőnek. Az apa föllépése azonban annyit mégis eredményezett, hogy Jeritza kötelező ígéretet

tett arra az esetre, ha közte és a leány közt a szolgálati viszony föl bomlanék. A művész nő kötelezte magát, hogy ebben az esetben a leánynak végkielégítést fizet és üzletet vásárol a számára.

— Evekig akaratnélküli eszköz voltam a művésznő kezében, — mondja keresetében a volt titkárnő. — Akárhányszor férjhez mehettém volna, de Jeritza mindenkor megakadályozott ebben. Néhány héttel ezelőtt mégis minden ok nélkül fölmondott és ugyszólván kidobott.

Az elbocsátás okáról báró Popper, Jeritza Mária férje baráti körben nyilatkozott és kijelentette, hogy

a volt titkárnő tetemes adósságot csinált a felesége terhére.

Igy egy Grünbaum nevű divatárústól tizenötezer sillinget vett föl azzal, hogy a pénz Jeritzának kell és több kisebb tételben újabb tizenötezer silling adósságot csinált.

Bécsi művészkörökben nagy érdeklődéssel néznek a tárgyalás elé, amelyen — ha addig nem kerül sor megegyezésre — megjelenik Krausz Simon is, akit a fölperes jelentett be tanúnak.

Az ügyvédi kamara elítelt egy ügyvédet, mert Windischgrätz fogsága alatt árverést tartott a hercegnél és potomáron vásárolt össze mindent

— *A Reggeli Ujság tudósítójától.*

Rendkívül érdekes fegyelmi ügyben hozott határozatot a Budapesti Ügyvédi Kamara fegyelmi bírósága. *Windischgrätz* Lajos herceg vizsgálati fogsága idején dr. *Gál József* budapesti ügyvéd egy bécsi ügyfelétől 500 dolláros váltót szerzett meg, amelyen az egyik aláíró *Windischgrätz* Lajos herceg volt. Az ügyvéd a herceget fizetésre szólította, de *Windischgrätz* a váltót nem rendezhette, ezért az ügyvéd 1926 augusztusában a váltót beperelte, majd a herceg lakásán végrehajtást rendezett. Ekkor a herceg 135 millió koronára becsült antik butorait, dísztárgyait és szőnyegeit vette zár alá s az árverést 1926 szeptember 22-én tűzette ki. Két nappal az árverés előtt a herceg jogtanácsosa kifizetett a követelésre 10 millió koronát és megegyezett abban, hogy az ügyvéd elhalasztja az árverést s a követelésért a hercegnő és a jogtanácsos is kezességét vállal.

Az árverés napján azonban kiderült, hogy az ügyvéd az árverést mégis meg akarja tartani, mert a kezességi nyilatkozatokat nem kapta meg kellő időben. A hercegnő telefonon felhívta az ügyvédet és oly sértő hangon beszélt vele, hogy az ügyvéd föl ingerült és délután 3 órakor megtartotta az árverést. A butorok, szőnyegek és dísztárgyak összesen 3.040.000 koronáért keltek el s az árverés alá került tárgyak legnagyobb részét lényegesen a becsérték alatt maga dr. *Gál* vásárolta meg. A herceg jogtaná-

csosa azt az ajánlatot tette, hogy az egész követelést kifizeti, ha az ügyvéd visszaadja a megvásárolt ingóságokat, de dr. *Gál* visszautasította az ajánlatot.

Az elárverezett tárgyak között volt egy íróasztal is, amelyet törvénelmi becsénél fogva a herceg különösen nagyra tartott. A művészi kivitelű asztalt az ügyvéd nyomában az árverés után bizonyonyba adta egy műkereskedőnek, akitől a herceg megbízottja tizszeres áron 3 millió koronáért volt kénytelen megvásárolni. A többi tárgy visszaszerzése azonban alig sikerült.

Mindezek után a herceg fegyelmi feljelentést tett az ügyvéd ellen a kamaránál. A fegyelmi bíróság az ügyvédet bünyösnek mondta ki és 800 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ügyvéd felelőssége folytán a Kuria ügyvédi tanácsa most tárgyalta az ügyet és helyben hagyta a kamara ítéletét.

Hamburgban a vihar elpusztított egy léghajót

Hamburg, szeptember 22.

(Wolff.) A PN 28. számú *Parseval-Naatz*-típusú kis léghajó vasárnap hajnalban a heves viharban erősen megrongálódott. Kezéssel három óra után meglazult a léghajó fejrészének tartalója és a burkolat behasadt s erre a léghajó teste összeomlott. A kormány szerkezetek sértetlenül maradtak.

Mayer János Vásárhelyen felett Baltazáréknak

Hódmezővásárhelyről jelentik: Mayer János földművelésügyi miniszter *Barcza* Ernő földművelésügyi államtitkár kíséretében vasárnap délelőtt fél 12 órakor vászástókerületébe, Hódmezővásárhelyre érkezett és résztvett a kerézetki kiállítás megnyitásán. A miniszter a hozzáintézett beszédre válaszolva kiemelte a mezőgazdasági kiállítások oktató és fejlesztő jelentőségét. Hangzott, hogy abban a gazdasági harcban, amely ma Európaszerte folyik, egy pillanatra sem szabad elcsüggedni és nem szabad a többtermelés és jobbtermelés egyedül célhoz vezető elveiről lemondanunk.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a miniszter a kiállítást megnyitottnak jelentette ki. A miniszter ezután több kiállító kiegészítő oklevéllel tüntetett ki. A kiállításról a miniszter a református főgimnáziumba mert,

majd megjelent a tiszteletére rendezett ebéden. Az ebéden *Ernyey* István tanár, a helybeli egységes párt ügyvezető igazgatója mondott pohárköszöntőt a miniszterre, aki a következőkben válaszolt:

— Az utóbbi időben sokféle politikai hír kelt szárnyra az ország sajtójában az én nevemmel és az én működésemmel kapcsolatban. Arra kérem önöket, hogy amikor az én nevemmel és az én ténykedésemmel kapcsolatban ilyen híreket hallanak, legyenek meggyőződve, hogy amit én politikai téren teszek, az sohasem lehet más, mint ami az ország előbbrevitelére szolgál. Legyenek meggyőződve, hogy ahol én állok, ott sohasem lehet szó országrontásról, hanem kizárólag az ország gazdasági és kulturális felémeléséről.

Az ebédről a miniszter a kereskedők testületének helyiségébe hajtatott.

Valorizációs pör Scitovszky belügyminiszter ellen

November 15-én tárgyalják a Wenckheim-féle ebesi birtok-pör ügyét

— *A Reggeli Ujság tudósítójától.*

Gróf *Wenckheim* Ferencné 1918-ban meghalt és az Ebesen levő 1500 holdas hagyatéki birtok vagyongazdálkodóját *Scitovszky* Bélát, a mostani belügyminisztert nevelték ki. A birtokot *Scitovszky* még 1918-ban hétszáz ezer koronáért eladta *Gáspár* Vilmosnak. *Gáspár* a birtok vételárára lefizetett négy száz ezer koronát azzal, hogy a hátralévő összeg akkor esedékes, amikor a birtok eladását a kormány jóváhagyja.

A jóváhagyás azonban nem következett be, mert *Rubinek* Gyula földművelésügyi miniszter a birtokot az *Altruista*-bankra ruházta. *Gáspár* vitatta a döntést és pört indított az *Altruista*-bank ellen. Több évig húzódott a pörökös s végül a Kuria úgy döntött, hogy a bíróságok bevonásával hatásköri összeütközés történt és a birtokeladás elbírálására egyedül a közigazgatási bíróság illetékes. Az ebesi birtok

ezután végleg az *Altruista*-bank tulajdonában maradt.

Gáspár Vilmos ekkor visszakövetelte az 1918-ban lefizetett négy száz ezer koronáját. Kiderült, hogy a pénz 1924 óta bírói létben van, de a devalváció folytán értéke mindössze negyven pengő. *Gáspár* valorizációs pört indított a *Forgács* grófi család ellen, majd pedig, miután az örökösök egyrége nem akart tudni *Gáspár* négy száz ezer koronájáról, a valorizációs pört *Scitovszky* Béla ellen indította meg.

A belügyminiszter azonban bebizonyította, hogy a *Forgács* grófi család tagjai igenis tudtak a *Gáspárral* történt birtokvásárról. A belügyminiszter természetesen nem hajlandó vállalni a felelősséget a pénz elértéktelenedésért, de nem hajlandók erre a *Forgács* grófi család tagjai sem. Az érdekes ügyben a bíróság előtt november hó 15-én lesz az első tárgyalás.

A fővárosnak függő kölcsőnre van szüksége

— *A Reggeli Ujság tudósítójától.* — Aszékésfőváros tanácsa a kölcsönvétel tárgyalása során előterjesztést akar tenni a közgyűlésnek egy

nagyobb függőkölcsön

felvételére. A kölcsönre a vízművek, az elektromostelep, a gázművek, a Beszkárt és az autóbuszüzem fejlesztése céljából van szükség. Klónósen a vízmű céljaira előirányzott mintegy harminchat millió pengő az, amelyre égető szükség van, hogy a budai vízvezetékét rendbehozzák, mert az illetékesek felfogása szerint Budán a vízszolgáltatás körül hovatovább tarthatatlanná válik a helyzet.

A pénzpiac mai állása mellett a tanácsnak igen nagy gondot és fejtörést okoz a kölcsön és *Lamotte* Károly tanácsnoknak, a pénzügyi osztály kitűnő vezetőjének minden energiáját és találékonyágát latba kell vetnie, hogy az előjövendő kölcsöntárgyalást siker koronázza. A legutolsó függőkölcsön, amely 1927-ben *Carden* amerikai bankár révén busz millió dollárhoz jut-

tatta a fővárost, Európa egyik legkedvezőbb kölcsöne, mert csupán 7% százalékra kerül. Ilyen kölcsön ma aligha köthető.

A kölcsön felvételénél most is csak Amerika jöhet tekintetbe; az európai államok közül egyik sincsen olyan helyzetben, hogy kölcsönt nyújthasson. De az amerikai kölcsönnek is, hogy legalább viszonylag olcsó lehessen, kardinális feltétele, hogy

a főváros minden közvetítő kizárásával, közvetlen forrásból, első kézből jusson a pénzhez. *Minthogy* Budapest vagyoni helyzete jó és minthogy legjobb és legjövődelműbb üzemeinek fejlesztéséről van szó, kétségtelen, hogy megfelelő kölcsönajánlatok közül választhatja majd ki a legkedvezőbbet. Mindenesetre megnyugtató, hogy a kölcsöntárgyalások vezetése *Sinóczer* Jenő polgármester, *Buzáth* János alpolgármester és *Lamotte* Károly tanácsnok kezébe kerül. Ez a három név garancia arra, hogy a kölcsöntárgyalás során a tiszta városi érdek fog érvényesülni.

Autón Angórába szökött kemencei Aczél Károly, aki tizenkét pesti gyár és harminc óvadékos alkalmazott százötvenezer pengőjét sikkasztotta el

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Csütörtök délben két feljelentés érkezett a budapesti főkapitányságra Aczél Károly vállalkozó ellen, akinek a Podmaniczky-ucca 77. számú házában volt reklámvállalata. A főkapitányság intellektuális osztálya lefolytatta a nyomozást, amely a vasárnapi nap folyamán szenzációs, de egyben megdöbbentő adatokat produkált. Kiderült, hogy Aczél Károly Európa egyik legveszedelmesebb szélhámosa és százötvenezer pengőt is meghaladja az az összeg, amellyel tizenkét budapesti nagyvállalatot és közel harminc kisembert megkárosított.

Kemencei Aczél Károly, aki most már valahol Törökországban száguld szürkére lakozott autójával, tekintélyes leányvári földbirtokos családból származik. Anyja az ismert nevű Roheim-család tagja. A familia már évekkel ezelőtt megszakította az összeköttetést a léha fiuval, aki egymásután követte el a legvakmerőbb szélhámosságokat. A rendőrség nyomozása ugyanis megállapította, hogy Aczél Károly neve már 1917-ben foglalkoztatta a büntetőbírórságot. Ebben az esztendőben mézes-kannákban zsírt csempészt Triestbe, nagy élőleget vett fel és nem szállította a megrendelt árut. Ezért 1917 telen le is tartóztatták és csak a forradalom zűrzavarában szabadult ki a fogságból. Nyomban burgonyakereskedelembre vette magát, de az árua csak a pénzt vette fel, úgy hogy a kommiún bukása után ismét körözölvelet adtak ki ellene. Aczél az elfogatás elől Bécsbe szökött és ott újabb szélhámosságokat követett el hamis szállítási igazolványokkal. Bécsben letartóztatták, el is ítélték, majd büntetésre kitétele után kiadták Magyarországnak, ahol régi, másfél éves büntetését kellett leülnie.

1924-ben szabadult ki a börtönből. Kabát nélkül, dideregve sédült a pesti uccán, itt összeakadt pusztafalvi Nagy Gerővel, akit régebből ismert. Kettőn a Lipótközpont iparendelő nélkül törsz. deivodát nyitottak, hólapdászertüzeteket kötöttek, árut, értékpapírokat vásároltak és a lavinaszérien növekvő tartozásokat a hitelbe vett áruk értékéből fedezték.

átvette az egyik Bérkocsis-uccai kártyaklub piakabéletét, de a klubalapítás nem sikerült, mire Aczél a deficit pótlására kauციós alkalmazottakat vett fel. Mikor az óvadékos emberek gyanút fogtak és visszakövetelték a pénzüket, elbujt, de a megkárosított kisemberek másnap ráakadtak a barátjára lakásán, elverték, lerángatták testéről a bundát és a rendőrségre akarták előállítani.

Aczél nagynehezen megvugtatta a felizgatott embereket, hogy családjá minden rendezni fog, természetesen ebből nem lett semmi. Néhány hónap előtt zseniális tervvel próbálkozott. A Podmaniczky-uccában Speciál reklámvállalat címen üzletet nyitott, amelyben kávékúri cukrokat csomagoltatott higiénikusan, szépen, díjmentesen a kávéházak részére. A kereseti lehetőség abban rejlett, hogy a csomagoló papíron reklámhirdetéseket helyeztet el. Az ízem harminc munkással dolgozott, az ötlet kitünően bevált és körülbelül havi ezerötszáz pengőt jövedelmezett. Aczél esakhamar belesodródott a régi könnyelmű életbe, barátjót tartott, szürke, Fiat luxusautót vásárolt tízezer pengőért és mindennapos vendége

Aczél Károly tizenkét budapesti gyárat és vállalatot károsított meg, valamint harminc óvadékos alkalmazottjának pénzét sikkasztotta el.

A körösszeg a mai napig százötvenezer pengő, de könnyen lehetséges hogy a tényleg elikkasztott pénzek összege est is meghaladja. A rendőrségnek az is tudomására jutott, hogy Aczél Károly a kauციós alkalmazottaknak egy részét

A tömeges feljelentések elől Aczél Bécsbe szökött, a társa pedig, akit egy volt főispán egy dolláreselék elikkasztása miatt feljelentett, szintén külföldre menekült. Aczél Bécsben sem pihent, mulatót vásárolt és fantasztikus mennyiségű árut halmozott fel — hitelbe. A mulatóalapításnak másfél évi börtön lett a vége. 1926 szeptemberében Pestre jött.

lett az éjszakai mulatóknak. Két hónappal ezelőtt bébervette a solymári gözmalom, de a malombéreltet tulajdonképpen csak pénzt akart kicsalni a budapesti vállalatoktól, hogy külföldre szökhesse. Tucatjára vette fel az óvadékos alkalmazottakat, majd több budapesti nagykereskedésben és gépgyárban, mint a solymári gözmalom tulajdonosa, hatalmas bevásárlásokat eszközölt. Amikor a solymári gözmalom igazi tulajdonosa rájött a csalásra, Aczél sófőrével, Ormos Imrével elrohogott Budapestről. Az eddigi megállapítások szerint hamis utlevéllel Angórába szökött, ahol már meglepedett egy barátja, aki hasonló ügyek miatt menekült külföldre.

Az eddigi nyomozás szerint Aczél Károly tizenkét budapesti gyárat és vállalatot károsított meg, valamint harminc óvadékos alkalmazottjának pénzét sikkasztotta el. A körösszeg a mai napig százötvenezer pengő, de könnyen lehetséges hogy a tényleg elikkasztott pénzek összege est is meghaladja. A rendőrségnek az is tudomására jutott, hogy Aczél Károly a kauციós alkalmazottaknak egy részét

felhívásokkal akvizitálta és a nyomozás most már abban az irányban is kiterjed, hogy kik voltak azok a lelkiismeretlen emberek, a kik az állásra éhes, szegény egzisztenciáikat beugratták.

Szemere Miklós örököse csehszlováknak vallja magát, mégis fölünk vár nemzeti ajándékol

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Szemere Miklós örökösének, Szemere Istvánnak házassági ügye heteken keresztül foglalkoztatta a nyilvánosságot s az ifju nábob most újra szerepel.

Szemere István Pestszentlőrinc határában is örökölt hatalmas, főbbeer hold kiterjedésű földbirtokot és ebből a vagyonváltás során 220 holdat kisajátítottak. A telekcomplexumot a Köztisztviselők Keritthona szövetkezet kapta, amely a területet apró parcellákban köztisztviselőknek adta el család házak építésére. A szövetkezet felparcellázta a telket, kijelölte a hatszáz lakóház helyét, hatalmas központi kutat furatott, a vételárát kifizette az örökösnek és megfizette a kinstári illetéket. Ugyanezkor a kinstár telekkönyvi tulajdont adott az egyes parcellák tulajdonosainak. Már-már az építkezés megindításáról tanácskoztak, amikor

az O. F. B. az igénybevett föld felét visszavette,

a másik felét egyelőre meghagyta ugyan a szövetkezet kezében, de vizsgálatot indított bizonyos vádak dolgában.

A vizsgálatot Sebastyén Ödön bíró folytatta és ő állapította meg, hogy alaptalanok a szövetkezet ellen fölhözött vádak.

A vizsgálatl párhuzamosan az O. F. B. folytatta a kisajátítás jogossága dolgában való tárgyalásait és arra a döntésre jutott, hogy

a lefoglalt 220 holdat visszaadta tulajdonosának, Szemere Istvánnak.

Szemere István arra való hivatkozással kapta vissza földjeit, hogy

6 csehszlovák állampolgár, már pedig csehszlovák állampolgárok tulajdonát — ő szerinte — kisajátítani a trianoni szerződés alapján nem lehet.

Az O. F. B. döntése azután vizsgálta Szemerének a kisajátított földet és így Szemere István, a csehszlovák állampolgár, kétszázhusz hold földet ajándékba kapott a magyaroktól.

A Keritthon szövetkezet megfellebbezte a döntést. Szerintük a trianoni szerződés nem tartalmaz semmi olyan kikötést, amely megtiltana, hogy csehszlovák állampolgárok földjéből az állam vagyonváltás címén lefoglaljon, sőt van egy törvényeikkünk, amely egyenesen kimondja, hogy vagyonváltás céljaira igenis idegen, tehát csehszlovák állampolgárok földjét is igénybe lehet venni.

Bermann Ferenc nagykereskedőt vasárnap átszállították az ügyészség fogházába

Nagy feltűnést keltett a textilszakmában az a hír, hogy Bermann Ferenc textilnagykereskedőt, akinek a Wekerle Sándor-ucca 12. számú házában van nagy üzlete, a rendőrség hitelezési esalás miatt előzetes letartóztatásba helyezte. A letartóztatott nagykereskedő ellen a legsúlyosabb vád az, hogy egyik-másik hitelezőjének sokkal nagyobb összegeket fizetett, mint amennyit a könyvszeregyezési eljárás során megállapították és a maga részére több ezer pengőt félretett, illetve elvont a hitelezők elől. A nagykereskedő a főkapitányságon hangoztatta, hogy a túlfizetést tévedés folytán történtek és őt nem vezette semmiféle csalási szándék. Az ismert nevű textilnagykereskedő az éjszakát a főkapitányság 200-as fogdájában töltötte, majd vasárnap délelőtt egy autótárral átszállították az ügyészség fogházába.

Az O. F. B. döntése azután vizsgálta Szemerének a kisajátított földet és így Szemere István, a csehszlovák állampolgár, kétszázhusz hold földet ajándékba kapott a magyaroktól.

A Keritthon szövetkezet megfellebbezte a döntést. Szerintük a trianoni szerződés nem tartalmaz semmi olyan kikötést, amely megtiltana, hogy csehszlovák állampolgárok földjéből az állam vagyonváltás címén lefoglaljon, sőt van egy törvényeikkünk, amely egyenesen kimondja, hogy vagyonváltás céljaira igenis idegen, tehát csehszlovák állampolgárok földjét is igénybe lehet venni.

Az O. F. B. döntése azután vizsgálta Szemerének a kisajátított földet és így Szemere István, a csehszlovák állampolgár, kétszázhusz hold földet ajándékba kapott a magyaroktól.

A Keritthon szövetkezet megfellebbezte a döntést. Szerintük a trianoni szerződés nem tartalmaz semmi olyan kikötést, amely megtiltana, hogy csehszlovák állampolgárok földjéből az állam vagyonváltás címén lefoglaljon, sőt van egy törvényeikkünk, amely egyenesen kimondja, hogy vagyonváltás céljaira igenis idegen, tehát csehszlovák állampolgárok földjét is igénybe lehet venni.

CLARUS CUKRÁSZDA
RÁKÓCZI-UT 13
NAPONTA DÉLUTÁN
UZSONNAHANGVERSENY 5-8-IG
az uri közönség találkozóhelye
ELSŐRANGU JAZZ- ÉS SZALONZENEKAR
TELEFON: József 319-56

A világ első sportfürdője készül Tatán

Újjászültek a magyar lovas-hagyományok — Gróf Eszterházy Ferenc a tanulóifjúság akarja rávenni a lovas-sportra
Tata, szeptember 22.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A turkomán-képu Rudnyánszky huszárcapitány, a lovas-leventék megteremtője mellett ülök a kocsiban. Lomha ivü kőhidon át robbog a két szürke, Jobbra-balra tüzölés várfalak lövés-ablakai sötétlenek.

A várudivaron megáll a koci. Müller némesigazgató a szembenálló csodaszép góttíli épületre mutat. Annak a földszintjén van a lovasiskola istállója. A tiszta állásokban néhány tucat némesvéri paripa abrakol. Mindenütt katonás rend.

Ez a minta-anyag főrzne a készülő paripa-állománynak — magyarázza Rudnyánszky. A gróf urnak nagyszerű elgondolása a lovas-levente intézmény továbbfejlesztése. Tata hagyományos lovasközpont. Az ő elgondolása szerint nemcsak a környékbeliekből adódó lovasleventéket képeznek ki itt, hanem szerinte nyáron egyetem hallgatók is élvezhetnék itt pihenőjüket. Havi 120 pengőre számítják azt az összeget, amiért itt nyaralhatnának és lovassá képezhetnék ki magukat az arra alkalmas fiuk.

Tata gyönyörű vidéke tele van tavakkal. Ezen a fonalon indult el a gróf, amikor megtervezte a mai terv folytatását: Nagy fürdő szállodák, lovas-poló és lovasgolfpályák szükségesek a régi lovasversenyter mellé. Így azután azok, akiket ez a sport érdekel, ide jöhetnek nyári üdülésre és a fürdőben kívül végig élvezhetik mindazokat a gyönyörűségeket, amiket a lovassport nyújt a hozzáértőknek. Ugyanajátja fürdője még egy sem volt a világnak. Ezzel mi leszünk az első!

Ákáresak a tihanyi halpatkolóval. Csakbogy a tatai lovasfürdő szerényen kezdik és egy főrnak az áldozatkészségén. Amannak sinos elődje a világon, de — sokba került — közpénzebből. Az előbbi, ha hire megy a világon, még pénz hoz az idegenforgalom utján.

Tudják a bolsik, hogy kit kell őrizetben tartani

Reval, szeptember 22.

Az ETA-iroda jelenti: A Paf-muszaton egy szovjet partvédőhajó feltartóztatta az egyik ést halászbárkát az Esztországhoz tartozó territóriális vizeken. A bárkát az orosz partokhoz vezették, a személyzetet megmozdították. A személyzetet utóbb szabadonboesáttották és csak egy embert vettek őrizetbe, akinek jelentékeny pénzüsszeg volt.

Eszt külügyminisztérium érelyes tiltakozó jegyzéket intézett Moszkvához Esztország szuverenitásának megsértése miatt.

Eladó ház 200 □-816n, fiatal gyümölcséssel, világnos mentén, jó kút, Adómentes. Kedvező fizetési feltételek. Tulajdonos: Mihalkóé, Budapest, I., Lágymányosi-utca 12. sz.

Kinek kell az új fővárosi törvény?

— *A Reggeli Ujság tudósítójától* —

Mire ez a cikk napvilágot lát, már bizonyára a városi pártok vezetőinek kezében lesz a belügyminiszter úr levele, amelyben értekezletre hívja őket, hogy véleményt mondjanak a készülő fővárosi törvényről. Erről a törvényről, illetően a tervezetéről, az érdekelt polgárság — sajnos — alig tud még valamit. A belügyminiszter úr itt-ott elejtett nyilatkozata legfeljebb arról tesz tanúságot,

hogyan a törvényjavaslat mai formájában senkinek sem kell.

Talán még a miniszternek magának sem. A nyilvánosságra került részletek — így például a sokat emlegetett szerencsétlen albert-lé-szakasz — amellet bizonyítanak, hogy a belügyminisztériumban a törvényalkotásnak egészen szokatlan módszerekhez folyamodtak. Megfordították a sorrendet. Előbb összekompiláltak egy törvénytervezetet és — azután hallgatják meg az érdekeltet, holott kézenfekvő, hogy ilyen mélyreható és a mai viszonyok közepette az egész csonkaország sorsára kiható törvényről előbb a hozzáértő, érdekelt feleket kellett volna meghallgatni.

A belügyminiszter urnak e tekintetben könnyű helyzete is lett volna. Ha már nem volt kíváncsi a polgármester és a tanács véleményére, fordult volna bizalommal az egységes párt egyik alelnökéhez, Plathy Györgyhoz,

aki több mint harminc esztendője tagja Budapest törvényhatóságának

és egyik legkitűnőbb ismerője a fővárosi adminisztrációnak. Vagy fordult volna más tekintélyhez, aki megmondotta volna neki, milyen legyen ez az új fővárosi törvény, amely amellet, hogy megvédje az autonómiát, számot vet a kormány érdekeivel is.

Mert — ugyebár — a cél az, hogy a kormány erősebb befolyáshoz jusson a főváros ügyeinek intézésében? Ezt a célt azonban nem éri el azzal, hogy albertlétől — kilencven százalékre erejéig polgári gondolkodású és megbízható embertől — elveszi a választójogot, sem azzal,

hogyan a főpolgármester hatáskörét a polgármesteri hatáskörvására bővíti,

a tanácsnokokat egyszerű előadókká degradálja, kis közgyűlést kreál és erre ruházza az autonómia hatalmának erejének, kezdeményezésének és elhatározásának nagy részét, — szóval átfarmálja — és nem reformálja — az adminisztrációt. Mindehhez járul még, hogy a közüzemekhez is hozzá akar nyulni és mindenütt mindenhatóvá akarja tenni az államhatalom gyámokodását. Egyetlen pont az, amelyik — megítélésünk szerint — javít a mai helyzeten: a kommunális tagjainak csökkentése. Mert arra tényleg semmi szükség sincsen.

kétszáznegyven városatya intézkedik a város ügyében

és követeléseivel, kijárásaival, kívánságaival, kérésével és fenyegetődéssel nehezítse a — tisztviselői kar munkáját.

A haj gyökere ott van, hogy triviálisan fejezzük ki magunkat, hogy

a gombhoz akarnak varni kabátot. Hogy egy ember kedvéért nyulnak ilyen mélyen bele egy város életébe. Egy ember kedvéért, akiről el lehet mondani, hogy szorgalmas, jóindulatu férfiú, kitűnő tisztviselő, de nem való arra a helyre, amelyre állították. Budapestnek már volt néhány főpolgármestere, de olyan egy sem volt,

aki a meglévő törvény alapján ne tudta volna akarata — helyesebben politikai akarata, mert hiszen erről van főleg szó — a törvényhatóságát átvenni,

pedig a mulban ez kissé nehezebben ment, mint manapság.

Ripka Ferenc kitűnő ember, jószándéku ember, becsületes ember, de mi van benne Ráth Károly óriási tekintélyéből, Márkus József nagy népszerűségéből, Fillepp Kálmán jupiteri nyugalmaiból, Heltai Ferenc fölünyes tudásából, Bárczy István hazárd tettekrekeszességéből?

Ez a város, amelyt most egy elhibázott törvényalkotással akarnak megajándékozni, polgárainak áldozatkészségéből, szeretetéből lett naggyá. Ezt sohasem lehet eléggé hangoztatni és nem szabad erről megfeledkezni különösen most, amikor a polgárság beleegyezése és megkérdése nélkül olyan reformokhoz akarnak nyulni, amelyek — a többség megítélése szerint — csak ártalmára kélhetnek Budapest nyugodt fejlődésének.

Dubois biboros utolsó óráit éli

Páris, szeptember 22.

Dubois biboros egészségi állapota a legsúlyosabb aggodalomra ad okot. A biboros környezete elkészült a legrosszabbra.

A mai napon a politikai, diplomáciai és az egyházi élet számos kiváltsága tett látogatást a nagybeteg főpapnál. A látogatók könyvébe báró Villani Frigyes párisi magyar követ is bejegyezte nevét. A papa táviratot intézett a biboroszhoz, amelyben Isten kegyelmét kéri a nagybeteg biboros felgyógyulásához.

Halálos szerencsétlenség ért egy biciklistát a Nagykovácsi uton

— *A Reggeli Ujság tudósítójától* —

Vasárnap reggel a hűvösölgyl erdő közelében egy vörben fekvő, eszméletlen fiatalembert látott haverni a Nagykovácsi-uton Pakszán János és Greszl János villamosvasutai alkalmazottai. A súlyosan sérült fiatalembert a mentők az Új Szent János-kórházba vitték, azonban, amikor a mentőautóból ki akarták emelni, meghalt.

A főkapitányság megindította a nyomozást s rendőri bizottság szállt ki a Nagykovácsi-utra. Néhány lépésnyire attól a helytől, ahol a súlyosan sérült és utóbb meghalt fiatalemberre akadtak, egy összetört kerékpárt is találtak. A nyomozás adatai szerint a fiatalember, névszerint Varga Imre a kora reggeli órákban kerékpáron haladt a Nagykovácsi-uton, a talaj azonban felzúzott volt és miatt a lejtős szakaszon gépvél teljes erővel egy fatörzsnek rohamt. A halálos bicikliszerencsétlenség áldozatát a bonctani intézetbe szállították.

Az arisztokrata ifjuság idegenkedik a diplomata pályától

Gróf Ambrózy Lajos bécsi követ az új diplomata-nemzedékről

— *A Reggeli Ujság tudósítójától* —

A külügyi kormányzatnak egyik legfontosabb feladata ma az új magyar diplomáciai kar összeválogatása, felnevelése. Most folynak az ideai felvételi és fogalmazói vizsgák a minisztériumban. A vizsgáztató bizottság elnöke gróf Ambrózy Lajos, bécsi követünk, a ki a következőket mondta munkatársainknak:

— Mindenekelőtt örömmel konstátalom, hogy a mostani felvételi vizsgákra jelentkezők képzettsége lényegesen felülmúlja azokat, akik még öt-hat évvel előbb élénk kerültek. Ennek az okát abban látom, hogy az új generáció már a visszatért békében végezte gimnáziumi és egyetemi tanulmányait. Ma már nincsenek snellszider maturánsok s államtudományi diplomások. Azt is örömmel megállapíthatom, hogy a szülők az általános gazdasági nyomottság ellenére is igen nagy áldozatokra készek s fiaikat Londonba, Párisba, Németországba, Ausztriába küldik a nyelvek alapos elsajátítása végett. Ebben a kérdésben nagy haladást jelent, hogy a közgazdaságtudomány egyetemi tanári kara a régi, világhíres bécsi konzuli akadémia hallgatóinak négy szemesztert számít be. A fiatal magyar diplomatajelölt így szemesztervezetés nélkül végezheti ott tanulmányait s a német nyelv jogi és gazdasági vocabuláriumát megtanulhatja, amelyre később, a németnyelvű érintkezéseknél, igen nagy szüksége lesz.

— Meglepi, hogy szemben a nyugati nyelvekkel,

a német nyelv tudás nívója a leggyengébb ifjainknál.

Pedig régi reminiscenciák folynak, éppen tőlünk magyaroktól veszik különösen rossz néven a németek, ha nyelveket nem beszéljük abszolút kifogástalanul. Megváltoztathatatlanul az a véleményük, hogy aki tökéletesen nem beszél németül, az nem lehet igazán művelt ember...

Megvonja a vállát és jóízűen elkacagja magát ezen gróf Ambrózy Lajos, a bécsi magyar követ. Azután az új alapokon kiépített diplomáciai karról kezd beszélni:

— Azzal, hogy a vagyoni klavizulát eltöröltük, demokratikusabbá tettük ezt a pályát. Ma a kül-

ügyi szolgálatra jelentkezők kilencven százaléka a földbirtokos középosztályból és a lateiner osztályból kerül ki.

Az arisztokrácia nagy része, valószínűleg politikai okokból, viszályozódik, bár az idén két előkelő grófi család tagja jelentkezett a felvételi vizsgán.

— En a magam részéről sajnálom, hogy a tehetséges arisztokrata ifjuság így elzárkózik, mert még a mai demokratikus korszellem mellett is, de tapasztalatom szerint magunkban a köztársaságokban is, előnyt, komoly presztizst jelent a diplomata részére, legyen az attasé vagy követ,

ha címmel, történelmi névvel képviseli az országot.

Ez persze Moszkvára, ahol különben sem vagyunk képviselve, természetesen nem áll.

Es ismét elkacagja magát. Kedvesen. A sokatlatott ember megértő fölünyével.

— Igen fontosnak tartom a felvitajta a gróf, hogy mi a konzuli és diplomata vizsgázt teljeszen egyenlővé tettük. Régen, a monarchiában, a konzuli vizsgát felette szigorúan vették. Mi a diplomatainktól ugyanazt a felkészültséget kívánjuk. Abban is különbözünk a régi rendszertől, hogy a jelöltek azelőtt maguk választották meg külügyi szolgálataikat, míg ma a minisztérium dönt, hogy központi, diplomáciai vagy konzuli szolgálattételre osztja be vizsgázott tagjait.

Bucsuozól még egy kérdéssel fordulok gróf Ambrózyhoz:

— Ugy mondják, kegyelmes uram, igen szigorú elnöke a vizsgáztató bizottságnak...

Gróf Ambrózy szemévege éleset villan, ahogy felkapja a kérdésre fejét.

— Igen... — mondja határozott hangon. — Nem nézem az egyéni érdekeket és az apák ambícióit, hanem azt a szempontot tartom magam előtt, hogy a jövő diplomata generációnak minden tekintetben megfelelőnek kell lennie a rá váró súlyos feladatokra. Es én reménykedem is, hogy ez sikerülni fog.

A nemzet is ebben reménykedik.

U. Gy.

Elbocsátották a rendőrségről a pesterzsébeti megláncolt kisleány szüleit

— *A Reggeli Ujság tudósítójától* —

A pesterzsébeti rendőrkapitányság vezetőjénél két nappal ezelőtt megjelent egy pesterzsébeti lakos és előadta, hogy abban az utcában, ahol ő lakik, a szomszédok házban Szabó István lakásából napok óta állandóan jajgatás, sirás hangjai hallatszanak ki. A szomszédok megtudták, hogy Szabó István a vele közös háztartásban lakó Méner Anna kisleányát, a nyolcesztendő Katalint, naponta a legkülönbözőbb módon megláncolják és állandóan megláncolva tartják a kis gyermekét.

A pesterzsébeti kapitányság vezetőjének hntézkedésére azonnal detektívek mentek a Szabó István lakásába, ahol csakugyan megtalálták a megkínzott gyermeket, aki az asztal egyik lábához volt egy vékony láncsal odakötözve.

A pesterzsébeti kapitányság Szabó Istvánt és Méner Annát előállította a rendőrségre, majd szombaton este a kisleányt szüleiével együtt beakiszték a budapesti főkapitányságra. A kisleánykát újra kihallgatták. Elmondotta, hogy napokkal ezelőtt egy ajtókulcsot birtak rá, amit véletlenül elveszített. Amikor este hazatért, szülei nagyon megverték és éjszakára az istállóba a ban még a büntetése nem ért végszól mellé kötötték.

A főkapitányságon vasárnap délelőtt úgy döntöttek, hogy a kisleány szüleit elbocsátják a rendőrségről, előzőleg azonban megígértették velük, hogy a gyermeket többé ilyen módon nem fenytik meg. Egyébként pedig személyes szabadság jogtalan korlátozásának vétségé miatt indítottak ellenük eljárást s az iratokat az ügyészségre áttették.

— Folkusházy Lajos újra beteg. Folkusházy Lajos nyug. alpolgármester, a Beszkárt vezérigazgatója, betegesen fekszik Veres Pálné-uccal lakásán. Folkusházy Lajos néhány hónappal ezelőtt súlyos vesebaj támadta meg, amelyből azonban hosszas betegeskedés után felépült. Majd külföldre utazott üdülni. Üdüléséből néhány nap előtt egészségesen tért vissza, pénteken este azonban súlyos lázroham lepté meg. Környezetét nagy aggodalommal töltötte el az újabb megbetegedés, mert a láza negyvenegy fokra szökött fel. Vasárnap a láz erősen esökkent s a beteg állapotában tartósan ígérkező javulás állott be.

— Világítási zavar volt vasárnap este a fővárosban. Vasárnap este negyedik órakor a főváros különböző pontjain elaludtak a villanylámpák. A Király-uccából, a Kertész-uccából és a Nagymező-uccából jelentették a zavarokat az Elektromos Művek vezetőségének s negyed órával utóbb a Dob-ucca, Vasvári-ucca és Dorottya-ucca, Nádor-ucca, a Városház-ucca, a Liszt Ferenc-tér, a Bécsi-ucca és az Andrassy-ut egy-egy része sötétségbe borult, a C kábel elromlása miatt. E helyeken nem egyenlő, hanem háromfázisú váltóáram szolgáltatta a világítást. Másfél óráig tartott a zavar, a hibát kijavították és tíz óra után mindenütt rendben égtek a lámpák.

— Dréhr Imre Veesésen. Veesésen s, mai napon avatták föl a polgári olvasóköri székhatást Dréhr Imre népjóléti államtitkár és Fitz Artur, a kerület országgyűlési képviselője jelenlétében. A felavatás beszédet Dréhr Imre államtitkár tartotta, aki Vass József, népjóléti és munkaügyi miniszter üdvözlését tolmácsolta.

— Aman-Ullah nem veszi föl a keresztiséget. Sztambulból jelentik: A török sajtó megafolja azokat az angol forrásból származó híreket, amelyek szerint Aman-Ullah afgán exkirály és felesége a keresztény hitre akarna áttérni. Aman-Ullah és felesége nemokára Sztambulba érkeztek és a Boszporusz negyedben fog lakni.

— Ekenert kiténtetik a spanyolok. Madridból jelentik: Ma délután rövid minisztertanács volt, amelynek során elhatározták, hogy Ekenere kapitányt, a Graf Zeppelin parancsnokát rendjellel tüntetik ki.

— Hadikölesön tulajdonosok gyűlése. A hadikölesönt jegyző kispolgárok egy része vasárnap délután négy órakor a Krisztina-körút 61. szám alatti vendéglőben gyűlést tartott, amelyen Antal Lajos, dr. Szentimrey Gábor és Stern Mór foglalkoztak a kisemberek sérelmeivel. Mind a hárman arra mutatott rá, hogy a kisember nem vagyona egy részét, hanem az egész vagyont adta oda, éppen ezért legelső sorban őt illeti a kielégítés. A gyűlés kimondta, hogy emlékirattal fordul Vass József népjóléti miniszterhez és kéri, hogy módosítsa a karitatív törvényt, hasson oda, hogy a kistőkések teljes kamát kártalanítást kapjanak és hogy az ötezer koronán felüli jegyzők is részesüljenek a kedvezményben. Az emlékirat rámutat végül arra, hogy a kistőkések kielégítése nem ró akkora terhet az államra, amelyet ne bírna el. A gyűlésen részt vett a népjóléti miniszter ki-küldötte, aki az emlékiratot átvette és illetékes helyre juttatja.

A nemzeti szocialisták véres zavargása Neukölnben

A rendőrség száz rendzavarót tartóztatott le, közöttük Goeb-bels képviselőt

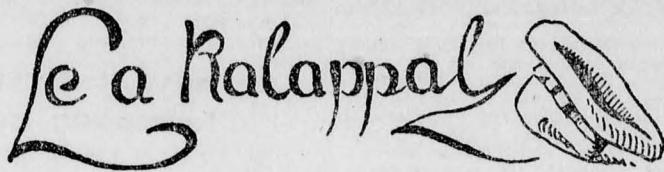
Berlin, szeptember 22.

A nemzeti szocialisták ma délután propagandafelvonulást rendeztek Neukölnben a város délkeleti részében. Ennek során többhelyütt

összetűkzésre, lövöldözésre került a sor

a menet résztvevői és a másfelgásúak között. A rendőrség több embert letartóztatott.

A Görlitzer-Bahnhof mellett letartóztatottak egy magánautót, amelyben Goebels dr. birodalmi gyűlési képviselőült négy másik nemzeti szocialistával. A szóváltás hevében mind a két oldalon több lövés dörögött el. A rendőrség Goebels képviselőt és az autót többi utasát letartóztatta. Összesen több, mint száz rendzavarót állítottak elő a rendőrségre.

az Ismeretlen Panamista előtt, aki most löszörrel bélelt matracon álmodja a legközelebbi kijárási eshetőségeit és lehetőségeit. A névtelen hőssel szemben, az Ismeretlen Panamista kultusza kezd uralkodni ebben a csonka országban s a konzolidáció köpönyege alatt a nagy Ismeretlen mindenütt megjelenik, ahol életet, verítéket, vért, emberi munkát, izmot és idegeket őrését fel lehet váltani vagyona, kényelemre és jólétre.

Az Ismeretlen Panamista mosolygós arca ott van a tapétás zöld atjók előtt, észrevétlenül besurran minden nyíláson, ott van a pénznek és minden hatalomnak forrásánál, ő nyert elsőnek minden csap alól, az övé minden eleredmény. Láthatatlan és észrevehetetlen, olyan, mint a vakondok, csak a turdásból veszi észre az ember, hogy ott járt, amikor már megbögtük benne. Az Ismeretlen Panamista elől jár az utját minden jóra való emberi törekvésnek, ő tőri ketté a jogos karriereket és zuzza le az ambíciókat, rá nem vonatkozik se törvény, se erkölcsi szabály, ő törvényt felett való, mert megfogni lehetetlen, megbuvík egy ködtakaró alatt, amelybe hiába akarunk belevilágítani a magyar sajtó szegényes lámpáival.

Az Ismeretlen Panamista mosolygóra olvassa azokat a sorokat, amelyek erkölcsi halálról, összeférhetelenségről, vagy más hasonló felesleges erőlködésről beszélnek. Ő törhetetlen és verhetetlen, neki minden szabad, egészen addig, amíg ki nem vakarják az ismeretlenség ködtakarója alól. Az Ismeretlen Panamista szelleme láthatatlannal szívódik bele a köztudatba és megemelteljezi az erkölcsöt, felfordítja a régi erkölcsi értékmérő örök törvényeit: a köztudat lassanként természetesen találja, hogy az Ismeretlen Panamista kijárás, keresztén, vagyont szerezzen, éljen és boldoguljon, s hogy vele ellentétbe ugyancsak ismeretlen, de becsületet kisemberek elpusztítsák és tönkretegyék magukat.

Bámulatos képességgel valóki az Ismeretlen Panamista, aki mindenesetre megérdemli, hogy kalapot emeljünk előtte, hiszen a tökéletességet, a tökéletességnek azt a mértékét érte el, amelyet semmiféle emberi munkával, tisztességgel és becsülettel elérni nem lehet.

LE A KALAPPAL

Feuer Lajos kiváló szentesi gabonabizományos előtt is, aki egyik tehetsége képlete a gazdasági konzolidációnak. Feuer Lajos szegény magyar kisparasztok és kubiukosok buzáját sikkasztotta el és vetette oda a spekuláció martalékául. Kár, hogy bilincsekbe verték, az ilyen nagylelkűségű férfit megérdemli, hogy az a nyilvánosság, amely ezelőtt tíz esztendővel a forradalmat csindlita és Wilsonért rajongott, most megemlje előtte a kalapját, mert kitűnő férfit, nagyszerű embert s ahogy itt Pesten mondják, semmi egyebet sem tett, mint hogy nem realizált idejében. Feuer előtt meg kell emelni kalapunkat, az övé minden elismerés s arról nem tehet, hogy osztályrészül e pillanatban nem jutott más, mint egy kis balsiker, amely azonban nem fogja elvetíteni a további Feuerket attól, hogy a magyar kisemberek buzáját, verítékét és munkáját úgyesen el ne konzolidálják. Más nem tehetünk, minthogy megemeljük előtte kalapunkat.

— Az iparosok országos kongresszusa Szegeden. Szegedről jelentik: Az Ipartestületek Országos Szövetsége vasárnap tartotta meg Szegeden az évi országos kongresszusát, amelyre 217 ipartestület 500 delegátusát küldte el. A kongresszust Papp József elnök nyitotta meg. Nagy Antal, fővárosi bizottsági tag, az Asztalosmesterek Országos Szövetségének elnöke, megemlékezett arról, hogy Hadik János grófot a kritika során és a vita hevében megbántás érte. Kijelenté, hogy sem ő, sem más nem akarta Hadik János grófot megbántani, vele együtt mindenki sajnálja az ott történteket. A kongresszus elhatározta, hogy Hadik János grófot táviratilag üdvözli. Ezután egész sor felszólaló az iparoság különböző sérelmeit tette szóvá.

— Esőre hajlik az idő. A Meteorológiai Intézet jelenti vasárnap este 9 órakor: Változóköny, szeles, hűvös idő várható, esővel.

— Az egyetemi docensek képviselői a jogi karon. A budapesti egyetem magántanárai pénteken este

értekezletet tartottak és a mostani tanévre Márffy-Mantuanó Rezsőt és Melichár Kálmánt küldték ki képviselőtestületükben a jogi kara.

— Vass és Bud a tüdővész ellen. Amióta a népjóléti miniszter harcot hirdetett a nemzet egyik legnagyobb ellensége ellen, a gyilkos tuberkulózis legyőzésére, az ország kicsinye-nagya felfigyelt a komoly riadóra s vállalva készül a meghirdetett háborúra. A harcosok sorában most Bud János is megjelent. A miniszter, az utépítéssel kapcsolatban, elrendelni készült, amint beavatott helyről értesülünk, hogy a tuberkulózis által veszélyeztetett közösekben az ország-utakat olajjal portalanítsák. A miniszter intenciójának megfelelően, az utolajozás munkálatait azokon a vidékeken kezdik meg, ahol ez a szörnyű betegség legerősebben pusztít. A tervek szerint, később, az ország-utak mentén fekvő közösek valamennyien portalanított utakat fognak kapni, olyképpen, hogy már a határaktól száz-százötven méterre kezdendék az olajozást.

Autószerencsétlenség érte a Népszövetség berlini főügyvivőjét

Bécs, szeptember 22.

(A Reggeli Ujság tudósítójának telefonjelentése.) Amerikai kábeltáviraton jelentik: A kaliforniai Monterey városában Parker Gilbertet, a Népszövetség berlini főügyvivőjét autószerencsétlenség érte. A szerencsétlenség következtében Parker Gilbert súlyos zúzódásokat szenvedett s egyik karja is eltört.

— Vasárnap hajnalban meghalt Reich Koppel. Reich Koppel, felsőházi tag a budapesti autonóm izraelita hitközség főrabbija néhány nappal ezelőtt meghalt, a betegség az idős főrendet ágyának döntötte, és vasárnap hajnalban kilencvenéves korában tüdőgyulladásban meghalt.

— Kiténtetett miniszteri tanácsos. Nemrégiben súlyos támadások érték Matusovits Péter erdőfelügyelőt egy perbeli szereplésével kapcsolatban, de a fejlemények fényesen igazolták őt. Matusovits néhány héttel ezelőtt miniszteri tanácsossá lépett elő, most pedig a földmívelésügyi miniszter adta tudtára elismerését az Alföld fásítása közben szerzett érdemeit.

— Vakmerő rablóátadás dr. Tausz Dezső pécsi ügyvéd lakásán. A budapesti főkapitányság vasárnap délelőtt távirati értesítést kapott a pécsi rendőrségtől, hogy ott szombaton este vakmerő rablóátadás történt dr. Tausz Dezső ismert nevű pécsi ügyvéd Kazinczy-ucca 2. szám alatti lakásán. Két ismeretlen férfi behatolt a lakásba, amikor az ügyvéd családja nem volt otthon, a családjuket revolverrel megfenyegették és a lakást teljesen kifosztották. A vakmerő rablóátadók egy huszszor pengő értékű holmit raboltak el. A pécsi rendőrség adatai szerint a rablóátadás tettesei Budapest felé menekültek. A főkapitányság elfogatásukra minden intézkedést megtett.

— Szerelmi bánatában öngyilkossági kísérlet követett el egy nevelő. Vasárnap reggel a Gróf Zichy Jenő-ucca 13. szám alatt levő Terminus-szálló egyik szobájában öngyilkossági kísérletet követett el Leitner Mária 19 esztendőes nevelő. A jólétözött, fiatal nevelőnő tegnap este bérelt magának szobát azzal, hogy vidékről érkezett. Vasárnap reggel a szálloda egyik alkalmazottja hőségére lett figyelmes, amely az új vendég szobájából hallatszott ki. Betörték az ajtót és Leitner Mária nevelőnőt felvágott erekkel, vérben fekvő találták meg az ágyban. Mellette hevert egy véres szillettpege, amellyel mindkét karján az ereit fel-metsztette. A kihívott mentők a nevelőnőt a Rókusba szállították. Amikor néhány pillanatra magához tért, elmondta, hogy reménytelen szerelme miatt akart az élettől megválni.

— Kettős motorbiciklizálás a Váci-úton. Vasárnap délután 3 órakor a Váci-út és Dagály-ucca sarkán a Bp. 81—113. rendszámot viselő motorbicikli elütötte Horváth Lajos hatvanéves esztendőes és Steiner Béla negyvenkét esztendőes munkásokat. A motorbicikli nagy sebességgel robotott végig a Váci-úton és a Dagály-ucca sarkán, ekkor haladt át az uttesten két munkás. Az elgázolásnál Horváth Lajos rendkívül súlyosan megsérült. Agyrázkodással, bordatöréssel és belsővérzéssel szállították a mentők a Rókus-kórházba. Steiner Béla bekötötték és a lakására szállították. A motorbicikli vezetőjét előállították a kerületi kapitányságra.

Botrányos küzdelemben a bajnok Hungária 6:1 (1:1)-re verte a Bástyát

A már elparentált Hungária öt helyvel ugrott előre

Tizezer néző előtt a múlt héten olyan rosszul szerepelt Bástya csapata ismét katasztrofális vereséget szenvedett a bajnokcsapat Hungáriától. Erősen borús időben a Bástya Benedával az élén jön ki először a pályára a közönség hangos ovációja közepette. Ekkor még senki sem sejtette, hogy megismétlődik a Bástya elmúlt botránya.

Választásnál a Bástyának kedvez a szerencse és szétlőt támogatva Possák indítja el a labdát. Az első percek máris meleg helyzetet teremtenek a Hungária kapujánál, mire a B) tribün közönsége hangos „tempó Bástya” kiáltással buzdítja a szegedi csapatot, de közben Beneda kapuját csak hajszálnyira kerüli el Barátky éles lövése, hogy a következő percben már Ujvárinak legyen dolga. A negyedik percben Solti egyedül lefut és középre adott labdáját Schwarz védhetetlenül a hálóba továbbítja: 1:0. Továbbra is a szegedi együttess támad és a Hungária csak elvétve jut szóhoz. A 14-ik percben Barátky Klébertől kapott labdával megszökik, mindenki gölt lát, de Barátkyt a 16-oson kívül felvágják. A szabadrugást Barátky küldi élesen kapura és Beneda az erős labdát csak korrerá tudja tolni. A sarkrugás eredménytelen maradt. A 16-ik percben szép Ticska Hirzer akcióból, utóbbi kiegészült 1:1. Most Kléber faultolt, mire a közönség megfújja. A 20-ik percben nagy kavarodás a Hungária kapujánál, melyből Kocsis, majd Mandl nehezen felszabadít. Kalmár ideális akciója a Bástya védelmén megtörik.

Zug a B-tribün Biró Sándor helytelen ítélete miatt.

A következő percben már Mandlnak támad konfliktusa a bíróval, mire a bíró megfenyíti. Szébbnél-

A Ferencváros 8:0 (4:0)-ra intézte el a III. kerületieket

Tizenhatezer néző volt kíváncsi a Ferencváros első pesti szereplésére, amióta a csapat a diadalmas délamerikai turájáról hazérkezett. A III. ker. jön ki először, majd felharsan a B-tribün tapsa és megjelenik a Ferencváros csapata Bukovival az élén.

A csapat a B-tribün elé vonul és háromszori hájr-va lüdvözi a Ferencváros törzspublikumát.

A csapatok felállnak a fényképezéshez és közben elhanyagolják a vezetők részéről az üdvözlő beszédek, majd a két csapat kapitánya csokrot cserél.

A Ferencváros kezd az első félidőt, de máris a III. ker. lendül támadásba. Nem sokáig tart a kerületiek offenzívája, mert a Ferencváros veszi át a játék irányítását és az első perctől kezdve uralja a mezőnyt. A 4-ik percben

szébb támadások tarkítják a mérkőzést. A 43-ik percben Hirzer elhuz a Bástya védelme mellett, laposan lö kapura, a labdára Barátky és Beneda egyszerre startol, Beneda Barátkyt fellöki és a földön fekvő Barátkyknak Korányi tart előadást, sőt meg is fenyegeti. Bástya támadással ér véget az első félidő.

Szünet után a Bástya rohamozza Ujvári kapuját, de lassan visszsaesik. A 10-ik percben Hirzer kiugratja Ticskát, ki élesen felmagasan lö kapura és Hirzer a labdát kézzel továbbítja a hálóba.

A bírót nem látja és a gölt megadja.

Az ítélet ellen a Bástya élénken protestál, de Biró Sándor hajhathattalan marad.

A B-tribün publikuma erre botokkal a pályára rohan és a rendőrségem mult, hogy a multévi botrány meg nem ismétlődött.

Erre Biró Sándor a mérkőzést lefújta. A Bástya vezetősége a játékosokat a pályáról való levonulásra hivta fel, kik a felhívásnak cleget is tetiek és a pályáról levonultak. Husz per múlva megjelenik a Ferencvárosi-pálya egyik alkalmazottja és megafonon adja a közönség tudomására, hogy a mennyiben nem marad esőndben, a rendőrséget lesz kénytelen igénybe venni. Közben a Bástya vezetősége a csapatot ismét a pályára küldi. A 20-ik percben Barátky-Hirzer akcióból, előbbi a Hungária harmadik gölját lövi, majd a 25-ik percben szép összjátékból Ticska a negyedik gölt rugja. A 30-ik percben lábrol-lábra száll a labda, Barátkynál köt ki, Beneda rosszul fut ki és a kifutó kapus mellett Barátky az ötödik gölt lövi. A 40-ik percben Hirzer szökteti Ticskát, ki Beneda segítségével beállítja a végeredményt.

Takáts a védelem súlyos hibájából az első gölt lövi. A 9-ik percben Rázsó lefut, bead Turaynak, Király páros lábbal beléugrik és Turay sérülten a pályát elhagyja, hogy pár perc múlva visszajöjjen. A 16-ik percben Rázsón-Takátson szalad végig a labda Kohuthoz, ki éles bombát küld kapura, Fehér bravurral ment. A 25-ik percben Rázsó sarokrugásából Kohut a második gölt lövi. A 33-ik percben Turay-Takáts akcióból utóbbi szép helyezett gölt lö. 3:0. A 35-ik percben Takáts beállítja az első félidő eredményét.

III. kerület kezd a második félidőt és a harmadik percben Rázsó sarokrugásából Turay az ötödik gölt fejeli. A 21-ik percben Kohut kavardásból a Ferencváros hatodik gölját, majd a 35-ik percben Takáts a hetediket és a 43-ik percben ugyanó a nyolcadik gölt lövi.

Két göllal terhelte Harihárom Somogy hálóját

Somogyország fővárosában rendkívül nagy érdeklődés várta a bajnokság élén álló Budai Harihárom legénységét, mert Orthinak, a nagy

ügynek váratlan betegsége miatt Somogy győzelmét, vagy legalább is eldöntetlenjét várták a kaposváriak. A budaiak azonban már

szombaton leutaztak régi riválisuk fészkébe s ma teljesen pihenten fogták ostrom alá a somogyi fink hálóját. Ezt az igyekezetüket Somogy váratlanul rossz játéka is elősegítette, úgy hogy a sorozatos budai támadások után Ember labdáját Sztancsik Schmidthez juttatta, aki közelről kapu felé gurít és a labda nagy meglepetésre a főlénykeskedni akaró Kutassy mellett a hálóba kerül (1:0). A 17. p-ben Ku-

tassy rosszul szalad ki, a labdát nem éri el, amely Schmidttől Emberhez kerül, aki azt rendeltetési helyére juttatja (2:0). Szünet után a helyi csapat rendkívül erős iramban kezd, a 33-as teljesen a védekezésre rendezkedik be, mely sok szerencsével sikerül is neki. A Somogy hiába forgatja fel csapatát, a játékosok, bár több gólhelyzetet dolgoznak ki, gölt nem tudnak löni.

Eldöntetlenül végzett Kispest csapata a Pécsiek ellen

Pécs-Baranya—Kispest 0:0

5000 főnyi lelkes pécsi drukker előtt vívta meg a két csapat bajnoki mérkőzését, melyen a csatárok puhaságán mulott, hogy a

mérkőzésen gól nem esett. Mind a két együttesben a védelem végzett kiváló munkát.

A felgyógyult Szekeres újra remek formában nyerte versenyeit

(A Reggeli Ujság tudósítójától.)
A Posids S E jubilaris pályaversegye a hívőrsre vált időjárás miatt csak gyér számú érdeklődőt vonzott az öreg Millenárisra. E szezonvégi verseny keretében indult újból a betegségből felépült Szekeres, akit a közönség hatalmas ovációval fogadott. A többszörös bajnok két győzelmet ara-

tott s a rendkívül heves szél ellenére is 18-19 másodperces körököt futott. A jubilaris miting keretében mérkőzött meg egymással a BSE, MTK, FTC és a Postás S E 2-2 versenyzójá, ahol a világbajnokot verő Györfly (FTC) ugy az egyéni, mint a klubközi p-tversenyt nagy fölénytel nyerte meg.

Kerületi rekord a 4x1500 méteres stafétabajnokságban

Elsőrangú szakértő közönség előtt rendezte a Magyar Atlétikai Szövetség ez év legklasszikusabb atlétikai versenyét, a staféta bajnokságokat. Ezen a mitingen ismét megbizonyosodott, hogy csak a staféták viaskodásai tudják felkelteni a nézők érdeklődését. Mert ez kell: szünet nélküli harc, pillanatig sem szűnő izgalom és a célzalag szakadásig az eredmény bizonytalansága.

RÉSZLETES EREDMÉNYEK:

4-szer 1500 m szenior staféta-bajnokság: bajnok: MAC (Bellony, Benke, Szerb, Szabó) 17:22.4 mp. 90 m-rel nyerve, 2. MTK A) 17:39 mp. 3. UTE 18:01.6 mp. Pestvidéki kerületi rekord: — 4-szer 100 m szenior staféta-bajnokság: bajnok: BBTE (Odry, Barsi, Szalay, Raggambi) 43.7 mp 3. m-rel győzve, 2. MAC 44.2 mp. 3. MAFC 44.4 mp. — 4-szer 100 m ifjúsági staféta-bajnokság: bajnok: BBTE

(Marossi, Sir, Szabó, Kovács) 45.2 mp 4 m-rel nyerve, 2. MTK 45.6 mp. 3. FTC 45.9 mp. A favorit MAC az előfutamban elvesztette a botot az egyik váltásnál, így nem jutott a döntőbe. — 4-szer 1000 m ifjúsági staféta-bajnokság: bajnok: MAC (Paulik, Andor, Petrik, Mészáros) 11:33.4 mp 95 m-rel nyerve, 2. FTC 11.47 mp. 3. BBTE 11:43.2 mp. Az MTE feladta. — 4-szer 400 m szenior staféta-bajnok: BBTE (Dárdai, Odry, Szalay, Barsi) 3 p 27.6 mp. 2. MAC 3:31.2 mp. 3. MAFC 3:33.4 mp. — 5000 m 5-6s szenior csapatverseny, 1. MAC (Szerb 1, Belloni 6, Gyulai 7, Kulesár 8, Hrenyovszky 11) 33 ponttal, 2. ESC 51 p. 3. Vassas 58 p. Egyénileg 1. Szerb 16 p 22.4 mp, 2. Gégény 16 p 24.6 mp, 3. Majorossy 16 p 26.8 mp. — 4-szer 400 m ifj. staféta-bajnok: MAC A) 3 p 41.6 mp, 2. MAC B) 3:42 mp, 3. FTC 3:46 mp. — 3000 m ifj. 5-6s csapatverseny: 1. Vassas 22 ponttal, 2. MTK 33 p, 3. MTE 84 p. Egyénileg 1. Cserháti MTK 9:47.2 mp.

Futballeredmények:

Ferencváros B.—VAC FC B. 6:0 (4:0).
Miskolc: Attila—Megyer FC 1:0 (0:0).
Szombathely: Sabária—BAK FC 4:0 (2:0).
Rákospalota—Merkus 1:1 (1:0).

Amatőr I. o. mérkőzések: MTK—Testvériség 3:0, Tőrekvés—Beszkárt 1:0, BSE—BTC 4:1, UTE—III. ker. VE 8:1, Fer. Vas.—Postás 2:3, BEAC—Pestújhely 3:2, 33-as FC—FTC 1:1.

Németország: Hertha BSC—BSV 92:40. A BSV csapatát Schaffer treniroza.

Bécs: Rapid—WAC 1:1 (1:0) FAC—Hakoah 5:2 (1:1), Wacker—Ausztria 10 (0:0).

Prága: AC Sparta-Slavia 2:1 (0:1)
Teplitz: Teplitz FC—Viktoria Ziskov 5:2 (0:1).

Bajnokság állása

A tegnapi eredményekkel az első

Legény	B.	H.	G.	P.	P.	P.
1. B. Harihárom	3	3	—	—	12:0	6
2. Újpest	3	3	—	—	10:2	6
3. Ferencváros	2	2	—	—	11:1	4
4. Hungária	3	1	1	1	9:6	3
5. III. ker. FC	3	1	1	1	4:11	3
6. Nemzeti	3	0	2	1	4:5	2
7. Somogy	3	0	2	1	4:6	2
8. Bástya	3	1	—	2	6:16	2
9. Bástya	3	1	—	2	6:13	2
10. P. Baranya	3	0	2	1	1:4	2
11. Kispest	2	0	1	1	0:2	1
12. Attila	3	0	1	2	2:8	1

A VASÁRNAPI VIHAROS IDŐJÁRVA A RÁKOSSZENT- MIHÁLYIAK JUBILÁRIS ORSZÁGUTI KERÉKPÁR- VERSENYÉT IS MEGRON- TOTTA

— Saját tudósítónktól —

A magyar kerékpársport jubilaris vasárnapját a Rákosszentmihályi KK országúti versenye nyitotta meg, amelyen azonban a kedvezőtlen időjárás miatt elmaradtak a favoritok s így elmaradt a nézőközönség tömege is. A gödöllői országút 9 km-es kövénél a reggeli órákban — a hivatalos intézőkön kívül — csak egy pár didergő ifju sportfanatikus gubbaszott azokon a fákban, amelyek itt a Millenáris tribünjét pótolják.

Pedig a rendező egyesület — amely negyedévszázada neveli ifjúságunkat a magyar testi kultúrájának — egy a sporthatóságok és versenyzők, mint a nagyközönség részéről nagyobb érdeklődést érdemelt volna. Mert a Budapest, Cinkota, Magyarod, Fót, Vác, Aszó, Gödöllő, Kerepes, Cinkota, Budapest 108 km-es országúti távolság lefutása s a helyezések elnyerése kerékpársportunk mai helyzetében is jelentős esemény. A főversenyzők és haladók versenyén huszonötön indultak, míg a kezdők versenycére — a fiatalok diészterére — ötvenötön szálltak nyeregbe. A szeles idő ellenére elért eredmények közepesen jók.

50.000 PENGŐ KIOSZTÁSA.

PROGRAMMUNK:

Szeptember hó 15-én,
vasárnap bejelentettük,
hogy új

Filtext Sevilla

mintákat
hozunk
a piacra.

A hölgyek már is mint a legtökéletesebb ruhaanyagot ismerik ezt a kelmét, miért is
a SEVILLA minőségét egy-kettőre megszerették.

Cikkeink terjesztésére kész programot dolgoztunk ki. Ezt a programot ma, ezúton, eleve is nyilvánosságra hozzuk, hogy arról minden érdekelt idejekorán tudomást szerezzen. Pályázatainknak és mindannak, amit rendezni fogunk, célja: hogy árminőségünk finomságát és mintáink választékosságát a vásárló közönség szemében minél jobban megvilágítsuk.

MINTAVÁLASZTÁS 1500 P. összegű díjjal.

A város különböző üzleteiben és kirakataiban november 1-én megkezdjük

SEVILLA mintagyűjteményünk kiállítását. Minden mintát sorszámmal jelölünk meg. A helyszínen portómentesített kettőslevegőlapokat osztunk szét és kérjük, hogy az első lap kihúléásával közöljék velünk az ízlésének legjobban megelégedő három minta számát.

A második lapot tessék elleni! Hasznát veszi annak későbbi versenyünkön. Részt vehet a versenyen, ha annak idején ezen a második lapon közli, hogy véleménye szerint az összes szavazatok közül, melyek számát majd hírlapilag közöljük, melyik mintára menni eselt. Aki a helyes eredményt közli 800.— P-t kap, aki ezt a helyes számot legjobban megközelíti 200.— P-t, az utána következő pedig 100.— P jutalmat részesül. További 10 húszpengős és 20 tízpengős díjat is osztunk ki.

Kereskedők, ha kirakataikat és fiókjait rendelkezésünkre bocsájtják, közöljék ezt minél előbb velünk, hogy címüket hirdethessük.

„Miss Sevilla“-t és „Miss Delila“-t keressük!

Minden hölgy, aki erre hivatottságot érez, küldje be teljes alakját ábrázoló fényképét cégünkhez. A pályázaton mindenki, minden feltétel nélkül részt vehet, még gyártmányainkban történő fényképfelvételt sem kívánunk. Művészekből és íróból álló bizottság dönt a versenyen és a győztesek a következő kelengyét kapják:

5 ruhára való kelmét különböző anyagainkból saját választásuk szerint,
2 SEVILLA-fehérnemű kelengyét és 2 ágyra való ágynemű-anyagot.

A következő hónapokban újabb cikket is hozunk forgalomba és minden ciklnek megválasztjuk királynőjét. Összes cikkünk királynői közül a legszébbet

„Miss FILTEXT 1930“-cá avatjuk.

A „Miss FILTEXT“-nek ünnepélyes keretek között díszoklevelet és P 2000 külön díszlelődíjat fogunk átnyújtani.

Szerencsepályázat. Az előirányzott **50.000** pengőből fenmaradó összeget az alanti módon kívánjuk vevőink között szétosztani. Ha SEVILLÁ-t vásárol, kérjen a kereskedőtől olyan számolócédulát, mely a SEVILLA vásárlást igazolja. Ezen cédulát lássa el nevével és pontos címével, fűzzön hozzá egy mintácskát a SEVILLÁ-ból és küldje be a FILTEXT igazgatóságához. A beérkezett leveleket hitelesen sorszámmal látjuk el és minden **100-ik szám nyer.** Továbbá nyer **minden 100-ik** ugyanazon néven szereplő vevőnk, úgy a vezetőnevet, mint a keresztnevet figyelembe véve. Ugyanez alapon minden **1000-ik vevőnk 3 ruhára** való anyagot nyer.

A közeljövőben sokféle újdonsággal jelentkezünk. Már most sütyt helyezünk azonban annak közlésére, hogy összes kelménken kizárólagos világszabadalmunk a Cylindrotex gyártási eljárás segítségével egészen új és önmagában teljes zsáneret fogunk összeállítani, amelyet

Magyarországon saját gyáraink részére az eljárás kizárólagosságát továbbra is fenntartjuk.

Hogy árunk valódiságát minden kétség kizárásával megvédehessek, eltérünk a szövegeink szegélyén használt aranynyomástól és 1929. december hó 1-től ehelyett **ezüst** nyomást alkalmazunk a szegélyeken. A „Crepe de Luxe“-ünk szintén ezüstnyomással fog megjelenni. — Minden egyes vég göngyölő-betétjén a vég mintájával egyező anyagban az alanti pecsét ezüstnyomata szerepel. Vásárlásnál saját érdekében mutattassa meg a pecsétet!

Sevilla az elismerten legjobb **Küttner-Zellwag** fonatból készül. Ugyanebből az anyagból készült harisnyák a magyar harisnyagyártó ipar büszkeségei.

Tekintse meg a közeli napokban megjelenő **plakátunkat**, melynek mása a „Színházi Élet“ i. hó 25-én megjelenő számában már látható.

Az árunkat forgalomba hozó **kereskedők** névsorát és címjegyzékét a közönség tájékoztatása végett esetről-estére hirdetni fogjuk.

Fenti reklámban foglalt ötletek szellemi tulajdonjogát minden vonatkozásban fenntartjuk.

Egész különleges szenzációval

fogjuk e hó végén Magyarország közönségét meglepni. A meglepetés a leghíresebb magyar színésznők közreműködésével fog történni. Kérjük tehát, hogy jövő közleményeinket figyelemmel kísérni sziveskedjék.

Legközelebbi slágerünk:

DELILA!

Mi a Delila?

Rövidesen megtudja és sohasem felejtí el!

Bált rendezünk,

melynek mottója:

EGY ÉJ SEVILLÁBAN.

Színházakban, mozikban és filmen divatbemutatókat rendezünk. Divatszalonok bálunkon és divatbemutatóinkon modellekkel díjmentesen vesznek részt. Ingyen kelmékkel is szívesen állunk rendelkezésükre, de csak kizárólag a bemutatandó modellek elkészítésére és nem eladási célokra. Bemutatóinkon a divatszalonok nevét és címét is bemondjuk.

JELMONDATOK.

1000 Pengőt osztottunk ki jelmondatokért.

A SEVILLA híveinek táborából felszólítás nélkül, napról-napra számtalan vers és jelmondat érkezik hozzánk a SEVILLA magasztalására. Ezeket eddig is egyenként és értékük szerint jutalmaztuk. Az utolsó héten beérkezett három legjobb jelmondatért a következő felosztás szerint **1000** pengőt osztottunk ki.

A ruhának nincsen híja, Hogya igazi SEVILLA!	P 500.—
Ha ház, akkor legyen villa, Ha meg selyem, csak SEVILLA!	P 300.—
SEVILLA a legfőbb kincsem: Ennél jobb a földön nincsen!	P 200.—

Külön pályázatot nem hirdetünk, de a nagyközönség közreműködését hálaunk jeléül a jövőben is hasonlóképpen jutalmazni kívánjuk.

2000 PENGŐS ZENEPÁLYÁZAT.

SEVILLA és következő slágercikkünk DELILA hírevének zenei terjesztésére is pályázatot hirdetünk. A legjobb dal, csárdás, tango, keringő, foxtrótt, blues a következő jutalomban részesül

I. díj:	zene 700.— szöveg 300.—
II. díj:	zene 450.— szöveg 150.—
III. díj:	zene 300.— szöveg 100.—

A jelíges pályázatok 1929. évi október hó 15-ig a Filtext R.T. igazgatóságánál nyújthatók be.

Írókból és zenészekből alakult bíráló bizottság osztja ki ezeket a díjakat.

GENRE ELEGANCIA

néven hozunk forgalomba.

A Cylindrotex nyomási eljárás oly tökéletes, hogy a legutóbbi napokban a legnagyobb amerikai selyemnyomó gyár Észak-amerikai részére kizárólagos joggal megvásárolta azt, a világhírű lyoni selyemnyomók is leköltözték és hirdetik, hogy a selyemnyomás reneszánszát várják ettől az eljárástól.

Értesítéseket az alanti címünkre kérünk:

Filtext R.T.
BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN-TÉR 15.

Országos bajnokság — öt indulóval

Ismét Janosik első a távgyaloglásban

Örvendetes „javulást” tapasztalunk a távgyalogló sportban. Amig tavaly csupán két induló volt Magyarországi távgyalogló bajnokságaiban, most ez a szám majdnem megháromszorozódott. *Öt gyalogló indult ezen a versenyen és ebből a kis csapatból tünt ki, hogy ki Magyarországi gyalogló bajnoka.* Komolytalannak tartjuk az ilyen mitegeket rendezését, amikor sem kellő számú versenyzőnk, sem közönségünk nincs erre a sportágra. *A Magyar Atlétikai Szövetségnek* — ha ezt a sportágat mindenáron fenn akarja tartani — kötelessége, hogy taggyűléseit versenyzők kitermelésére rászorítsa, vagy pedig

törölje programjából a gyalogló bajnoki küzdelmek kiírását.

Azért verseny a verseny, hogy ott versengést lássunk, ezt pedig a Széna-téri pályán nem tapasztaltuk. Magyarországi 10 km-es bajnoka egyébként ismét *Panosik (MÁV) 52:07,4 mp.* alatt. *2. Hufnagel (ESC) 56 p. 12,8 mp.* *3. Fehér (ESC) 60 p. 36 mp.* Indult még *Heigl (ESC) és Anesics (MBCSSE).*

A BÉCSI MARATONI VERSENYEN KIRÁLY NYEGYEDIK, LOVAS HATODIK HELYEN VÉGZETT

Bécs, szept. 22.

Ma délelőtt futottak le Bécsben a WSC pálya—Tullnerbach és vissza 42,2 kilométeres távon a bécsi maraton-verseny. 22-en állottak starthoz. A verseny végig igen szép sportot nyújtott.

A VI. o. maratonfutás győztese az osztrák Tuschek WAC lett, aki új rekordot futott 2:44:42 igen jó idővel. *2. Machatsch Reichsbund, Wien 2:53:03 mp.* *3. Jacobi osztrák 3:02:49 mp.* A favorit Király sokáig futott a második helyen, de végül meg kellett elégednie a negyedik hellyel *3:03:41,5 mp* idővel. *Lovas 46 évével* remek versenyt futott és a hatodik helyen végzett *3:13:24 mp.* el.

Tuschek beérkeztek az osztrák, Király befutása alkalmából a magyar himnuszt játszották.

Kitűnő hangulatban várják uszóink spanyol mérkőzésüket

Barcelona, szeptember 22.

(A Reggeli Újság távirata.) A magyar uszócsoport a hosszú utazás miatt a furdtság jelei mutatkoztak. *Komjádi Béla* ezért — a holnapi versenyre való tekintettel — a flukat korán pihenni küldte. Egyébként az egész magyar válogatott gárdán kitűnő és bizakodó hangulat uralkodik.

OTE-SAC 54:37

Atlétikai verseny a Széna-téri pályán

Rossz napja volt a Széna-téri pályának, mert sem az idő, sem a közönség nem akart felmelegedni az ott lefolyt atlétikai küzdelmek iránt. Két egyesület versenyzői álltak starthoz, hogy elhódítsák maguknak a győzelmet. Az *Obudai Torna Egylet* és a *Soroksári Atlétikai Club* reprezentánsai tették népszerű a mezőnyt.

Pénzkölcsön

földbirtokoknak, kisbirtokoknak, budapesti, környéki ingatlanokra mindenféle bank- és magánkölcsönöket. Személyhitelek iparosoknak, kereskedőknek kezesre, kintlévőségre vagy más fedezetre.

Előnyösen, gyorsan

VEDELKOVICS D. IX., Soroksári-út szétvezetvényén, 9-11-ig mindennap, d. u. 3-6-ig hétfőn, csütörtökön és pénteken.

63 induló heves párharca az MTE és a Vasasok birkózóversenyén

— A Reggeli Újság tudósítójától —

Alig indultak meg a szabadtéri sportok küzdelmei, a munkássportolók tábora máris szöngyegre szöktetve birkózógárdáját, hogy klubközi mérkőzés keretében megindítsa az őszi szezon. Jólleső meglepetésként máris *hatvannyolc* versenyző indult a Vasasok székházában s a korai időkben szokatlannul nagy nevezés miatt a rendezőség még a szombat napon porondra állította az első mérkőzésre kijelölt párokat.

Vasárnap egész napon át tartott küzdelmek mindvégig élvezetes sportot nyújtottak, melyet a nagy favoritok mellett az előretörő ifjú birkózók heves győzelmi akarása jellemzett.

A késő esti órákban végetért küzdelmek részletes eredménye a következő:

Légsúly: 1. Büchler MTE, 2. Kovács MTE, 3. Benjámin Vasas, 4. Feeske MTE, 5. Postás Vasas.

Pehelysúly: 1. Aranyi, 2. Tenkei, 3. Kertész MTE.

Könnyűsúly: 1. Boros Vasas, 2. Sima, 3. Ülkei MTE.

Középsúly: 1. Rétháti MTE, 2. Cézár, Király Vasas.

Kisnehézsúly: 1. Kusza B. Vasas, 2. Kamarás MTE, 3. Fried Vasas.

Nagyközsúly: 1. Matura, 2. Oblatt, 3. Tarányi MTE.

Kínai boxoló jön Budapestre

Szeptember 28-án áll starthoz a professzionista vladalás

A Magyar Ökölvívó Szövetség által engedélyezett és a városi Sportarénában megrendezésre kerülő nemzetközi professzionista boxmítting rendezője tegnap este Párisba utazott, hogy leszerződtesse azokat a klasszis professzionista versenyzőket, akiknek startja a boxsport propagálására kell, hogy szolgálja. A szeptember 28-ára tervezett míttingen előreláthatólag

negyven profi boxoló száll ringbe.

A három hétre tervezett viaskodás a legnagyobb szabású küzdelemorozatnak ígérkezik, amit eddig Európában rendeztek. Eppen ezért boxkörökben mindenütt nagy érdeklődéssel várják a Sportaréna igazgatója Párisban folyó tárgyalásainak befejezését. Az eddigi eredményekről a Reggeli Újság franciaországi tudósítójának a hajnali órákban érkezett távirata a következőkben számol be:

Páris, szeptember 22.

Budapesti Sportaréna igazgatója eddig tizenhét professzionista boxolót szerződeltetett le. Közük több európai klasszist képvisel. A szerződeltetett versenyzők között *Szu-Hon-Tai* kínai bajnok is szerepel.

Jean Lefort.

Charley bécsi gyásza. A sportársadalomban közszereplőben élő Löwenrosen Charly-t — aki a futballt Magyarországra hozta — gyász érte: honka huga a héten elhunyt.

Legjobb másor zene hangulat a Tabarinban

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

* **Maugham-darab** a Nemzetiben. *Sommerset Maugham*, „Circle” című darabját a Nemzeti Színház előadásra megszerezte s a nagyon érdekes eseményű darabot még az ilyet szombaton színpadra hozza. Főszereplői, a férj s a fiatal feleség, az apa és az anya, akik rég elváltak élnek, az anya mostani élettársa s egy fiatalember. A színház nagy várakozással néz a Circle bemutatására elé.

* **Hegedűs Gyula** állapota javulhan. Mint ismeretes, *Hegedűs Gyula* pénteken csak a legnagyobb erőfeszítések mellett tudta eljátszani a Magyar Színházban szerepét, hirtelen támadt magas lázzal, torokgyulladásban megbetegedett. A művész még aznap este a Faszsanatóriumba vonult, ahol mára már annyira megjavult, hogy 2-3 nap mulva elhagyhatja betegágyát. Ennek ellenére sem lép fel azonban, mert orvosai tanácsára néhány heti üdülésre a Svábhegyi szanatóriumba megy pihenni.

* **Bajor Gizi** betegsége miatt elhalasztották a *Nicodémi-darab* bemutatását. *Bajor Gizi*, aki súlyos és komplikált fogoperáción esett keresztül, még pár napig kénytelen őrizni betegágyát. Ilyen körülmények között a Kamara Színház, *Daró Nicodémi* kétszereplős darabjának, a „Hajnaltól—délben—este”-nek premierjét október elsejére halasztotta. Ha *Bajor Gizi* állapota a héten sem javul, úgy a Nemzeti és Kamara színház műsorában nagyobb változások lesznek.

* **Irodalmi délutánokat** rendez a *Belvárosi Színház*. A Belvárosi Színház vezetősége magasabb művészi, irodalmi szempontoktól vezérelve elhatározta, hogy a fiatalabb írógárda műveiből tiz olyan darabot mutat be a szezon folyamán, amelyek a modern, alakuló magyar

dramáirodalomnak reprezentánsai. Amennyiben, valamelyik darab túlnőttnek bizonyulna a kísérletnél s színpadvitalitása kiténik, úgy az igazgatóság a színház rendező előadásainak keretében is színpadra fogja hozni, műsorába fogja iktatni. Ezekben, a szombat délutáni előadásokon kívül, vasárnap délelőttökön zenei matiné sorozatot is készítenek rendezni.

SZÍNHÁZAK HÉTFŐI MŰSORA:

M. Kir. Operaház: Nincs előadás.

Nemzeti Színház: Az ember tragédiája (3/8). B. bérlet.

Nemzeti Színház Kamaraszínház: A tulbuzgó fiatalember (3/8).

Vigszínház: Két lány az uccán (8).

Magyar Színház: Szépesszony kocsisa (3/8).

Király Színház: Pesti család (3/8).

Városi Színház: Pillangókisasszony (3/8). B. bérlet, 1. sz.

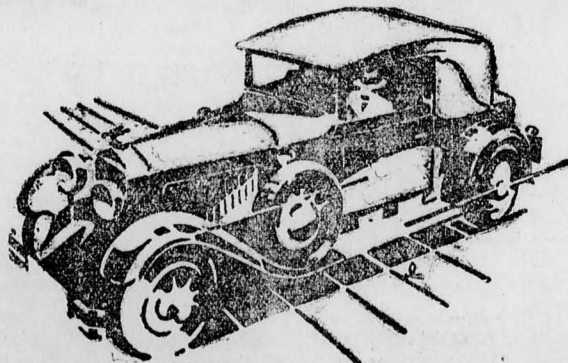
Belvárosi Színház: Földnélküly János (8).

Fővárosi Operettszínház: Nincs előadás.

Új Színház: Kajüt (8).

Andrássy-úti Színház: Szeperné, Miss Európa, tréfák, stb. (9).

Singing Fool. Az a nagy lelkesedés, amely az első beszélőfilm bemutatásán nyilvánult meg, csak fokozódott. Mind nagyobb és nagyobb tömegek jelentkeznek a Fórum Filmszínháznál, akik ebben a csodálatos s valóban a századunk egyik legnagyobb élményében elcsókálnak akarnak résztvenni. Al Johnson bravuros énekszámait s a gyermekszereplő kis David Lee, a tüneményes szépségű Betty Bronson meghódították a fővárosi közönséget. A Theatre paré-en aratott százszázalékos siker a nagyközönség köreiben sem vesztett.

HORCH 8

A 8 hengeres, királytengelyes

HORCH

Európa reprezentatív kocsija

Magyarországi vezérképviselő:

DOMAHIDAI DOMAHIDY FERENC
BUDAPEST, IV., HARISKÖZ 1.

TELEFON: 880-95

TELEFON: 880-95

Az új világcsoda

SINGING

FOOL

(Az éneklő bolond)

AL JOLSON világhírű énekes hangos filmje

FORUM

Előadás kezdete: $\frac{1}{2}4$, $\frac{3}{4}6$, 8, 10 órákor

Warner Bros-film

KÖZGAZDASÁG

Kérdés, amelyre nem kapunk feleletet

A mai gabonaárak tönkreteszik az országot — Külföldi bankok finanszíroznak a magyar gabonaexportot

Beérkezett jelentésekből ma már tisztán látjuk a gabona világpiacon árfejlődését. Az augusztusi irányárak kialakulása Winnipegből, a kanadai gabonapiacról indult ki. A szárazság erősen tönkretette a kanadai termést és a tavalyi 540 millió bushellel szemben az idén csak 290 milliót arattak. Ezért vágott felfelé a kanadai áralakulás, amely augusztusban 40—42 százalékkal volt magasabb, mint a tavalyi.

A kanadai drágulást követte a csikági tőzsde, ahol az emelkedés nem volt annyira szembeszökő és augusztusban csak 20—22 százalékkal haladta meg a tavalyi árat. Liverpool, az egész világ központi gabonapiaca, csak 10—12 százalékkal hagyta el a tavalyi árat. Ezzel szemben mi ugyanennyivel süllyedtünk a tavalyi ár alá. Ez a probléma megoldásra vár, mert ami eddig a nyilvánosság előtt megjelent, védhetetlen, tarthatatlan.

A jugoszláv piac versenye éles, mert hitelük külföldön alig van és kénytelenek minden elfogadható áron elkótyavetyélni termésküket.

De hát akkor hol a hiba? Miért nem tud a magyar exportőr munkába fogni? Hiszen kétségtelen, hogy az olasz, francia és német piac ezidei jó termés ellenére is előbb-utóbb bevitelt szorult. Ujabbban Kína is vásárlóként lépett fel, ami annyit jelent, hogy a tengerentúli piacokat erősen igénybe fogja venni.

A földművelésügyi miniszter nemrég azzal vigasztalta a panaszgódozók gazdaképviselőket, hogy Ausztriával egyezünk meg és így javul meg a kiviteliünk. Legújabbban már ez a remény is megfakult. Ausztria állapota nem sok jóval

biztat. És a megindult tárgyalások vezetése kicsúszott a meginduló kezéből, úgy hogy ma nincs gazdája ennek a döntőjelentőségű ügynek.

Sándor Pál, a kereskedelmi gabonakereskedő, az elmúlt ősszel éles interpellációval fordult Bud János közgazdasági miniszterhez a Svájcba szállított hatszáz vagon buza miatt. Most nem beszélnek arról, hogy támadása és a szerencsésen 600 vagon buza miatt egy tiszzer akkora exporttízlet hiúsult meg, ami egyébként megmentett volna bennünket ettől a rettenetes téli buzakrachtól. Beszédének inkább azt a részét idézem fel, amelyben a magyar gabonaexportőrök kiválóságát dicsérte. Hát ha annyira kiváló a magyar gabonakereskedelemben, hogyan lehetséges, hogy mégis megfulladunk a saját zsirunkban? Vagy mondja meg, hogy mi akadályozza kiváló cégeink működését? Valakinek felelnie kell erre a kérdésre, mert minden egyéb közgazdasági probléma ennek az egynek a függvénye. Itt mindaddig tart a nyomorúság, a keresetképtelenség, a pénzhány, amíg a mezőgazdasági export kérdését meg nem oldjuk.

Ha tud Sándor Pál egyéb okot, mondja meg. Ne kerteljen! Mutassa ki, hogy a kormány, vagy a vasut, vagy a gabona minősége az akadály. De mutassa ki, különben kénytelenek leszünk elhinni, hogy igazza volt a világ egyik legnagyobb gabonakereskedőjének, Dreyfussnak, aki tavaly arról panaszkodott, hogy néhány magyar gabonakereskedővel most is kapcsolatban van, mert perli őket. Vásárolni azonban többé nem fog tőlük.

Sényi Pál.

Banánbehozatal és iparfejlesztés. Tudvalevően a banán behozatalát a gazdaságosság sürgetésére erős vámemeléssel korlátozták. A banánt egy tőkeérdekeltség hozta be s versenyt támasztott a magyar gyümölcsnek. A banánt a külföldön mindenütt kis értékű és másodrangú gyümölcsnek becsülik, nálunk azonban igen nagy áron tudták értékesíteni s több 100.000 pengő hasznot tudott a tőkeérdekeltség elérni. Természetes, hogy nem nyugodtak bele a vámemelésbe. Kereste az összekötést, s csakhamar rájött, hogy olyan képviselőt kell találni, aki nem a mezőgazdaságot, hanem ipart fejleszt. Csakugyan talált is ilyen, aki egyidejűleg harcolt a külföldi ipar behozatala ellen s a külföldi mezőgazdasági termék behozatala mellett. A banán vámját csakugyan leszállították és az ügy szépitése kedvéért szívére kötötték a banán-tőkeérdekeltségnek, hogy magyar gyümölcsöt vigyen ki. Miután a magyar gyümölcskivitel nagyon szerveszeten, a banán-tőkeérdekeltség kettős üzletet csinál. Behozta a banánt, versenyt csinál a magyar gyümölcsnek s magyar gyümölcsöt visz ki, amely szintén keres. Mondanunk sem kell, hogy a magyar gyümölcsöt amennyi is ki lehetne vinni, ha a banánt nem engednék be.

Újabb beruházásra készül a Salgótarján. Mióta a Salgó szőlővármézi és salgótarjáni villamos központjára támaszkodva, nagy arányokban építi ki villamos távvezetékét, egyre újabb tervek merülnek fel. Söpkész professzor elkészítette

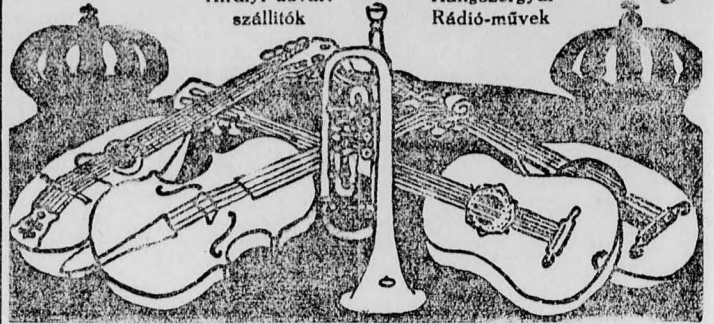
a jövőbeli hálózat térképét és ma már nyilvánvaló, hogy ezek keresztülvitele újabb befektetést kíván meg. Ertesülésünk szerint a Salgó külföldi tőkét is részletet a finanszírozásban és az erre vonatkozó megállapodásokat a legközelebbi napokban aláírják.

Harc a százmillió utépítés körül. A sajtó beszámolt arról, hogy a százmillió utépítési pályázatát a vállalkozók zöme nem vehet részt, mert a munka ellenértékét csak 1—2 év múlva kapnák meg. A kisembereknek természetesen nincs módjukban a megfelelő hitelösszegek előteremtése, de akiknek még volna is vagyoni erejük, szemben találják magukat az utépítési anyag karteljeivel s a kartelök mögött meghúzódó banktőkével. Ezek egyszerűen nem adnak hitelt másnak, — mint saját vállalatuknak, úgy hogy valójában a versenytárgyaláson a nagybankok és anyagkészletek vesznek részt. A Kereskedelmi Bank vállalkozója Schiffer Miksa, aki a Magánmérnökök Országos Szövetségében már jó előre figyelmeztette a vállalkozókat, hogy sem a bányák, sem a bankok részéről hitel nincs, ellenben akik jól viselik magukat, azok kaphatnak némi kis munkát a nagyvállalkozóktól. A Magyar Aszfalt Részvénytársaság szintén a Kereskedelmi Bank érdekkörébe tartozik s csak az elmúlt napokban választotta meg elnökül báró Szerényi Józsefet elnökül igen nagy javadalmazással, minden befolyását latba veti az októberi versenytárgyaláson. Ilyen alkalom, mint a

Sfernberg

Királyi udvari
szállítók

Hangszergyár
Rádió-művek

Zenepalota, Budapest, VII., Rákóczi-út 60.

mostani, amikor egyszerre ilyen hatalmas utépítési programot valószínűleg meg, nem könnyen adódik, viszont az adófizetők már most félnek ennek a nagy vállalkozásnak a költségeitől, s jobb szeretnék, ha nem luxus-utakat építenének, s nem volna kiszolgáltatva az egész utépítés a kartellvállalatnak és a bankoknak. Reméljük, hogy a versenytárgy helyett újat irnak ki, amelyen már nem lesz a kartellvállalatoknak ilyen monopolisztikus helyzete.

Egységes zsirt exportál Magyarország. A kereskedelmi miniszter már néhány napon belül rendeletet ad ki arról, hogy Magyarország színben, ízben és minőségben teljesen egyforma zsirt exportáljon. Ez az egységes zsir a magyar állam címerével ellátva kerül majd forgalomba a külföldön és kisebb mértékben idehaza is. Előállítás a közönséges házisírnál valamelyest drágább lesz, de mégis versenyképes marad, mert amint Bittner János, a hentesipar-tisztület elnöke a zsirexportot előkészítő vasárnap délelőtti anketén kijelentette, a magyar zsir kitűnő, egész világon legjobb, pecsenyeizű és drágább voltát szívesen fizeti meg az a külföldi, aki igazán jót akar. Az anketén résztvevő hentesiparosok örömmel tűvözöltek a kereskedelmi miniszter akcióját és remélik, hogy a magyar zsir exportjának föllendülése révén módjukban lesz ősösb-ban árusítani a húst.

A kézműiparosság harca a kereskedelmi és iparkamarával. A hét elején Bud János előtt tisztelgő Kereskedelmi Kamara elsősorban azt kérte a minisztertől, hogy a Kézműves Kamara felállítását ne engedélyezze. A Kézműves Kamara régi vágya az iparosság zömének, mert csak önálló képviselet útján valószínűleg meg a kézműiparosok követeléseit. Viszont a Kereskedelmi- és Iparkamara elveszítené a tagdíjak zömét és nem lehetne 30—40 ezer pengős állásokat fűntartani. A harc a kézműves iparosság körül természetesen heves lesz és lapunk természetesen érlel az iparosság mellett fog harcolni, a kézműves iparosok önálló érdekképviseletéért.

Előlt a dohánykivitel kérdése. Hosszu harcok után a legközelebbi napokban nyilvánosságra kerül a dohánykivitel pályázat eredménye. Ertesülésünk szerint ezután a hazai bankok teljesen lemaradtak a versenyben. Ajánlataik lényege az volt, hogy átvesszik bizonyos arányba az árut és értékesítik után számolnak el vele. Ezzel szemben egy holland és egy belga csoport fix aron veszi át az árut és az értékesítés eseménye nem érdekli többé az eladó államkincstárt. A kormány most egyesíti a két ajánlatot, úgy hogy a holland és a belga vállalkozók közösen kapják meg a szerződést.

Az amerikai textilnyomótrüzt megvásárolta a Filtext tulajdonában lévő „Cilyndrotex” eljárás. Hetekkel ezelőtt élelnek feltűntetett keltet gazdasági körökben az a hír, hogy Albert Blum és Henry Blum a legnagyobb amerikai textilnyomótrüzt elnöke és főreiszvényese Budapestre érkeztek. Találkozásuk indultak meg, hogy a két ismert-

nevű amerikai pénzember milyen üzleti vállalkozással kapcsolatosan érkezett meg a fővárosba. Albert Blum és Henry Blum az United Picee Dye Works nagy amerikai textiltrüzt főreiszvényesei — mint most megállapították — a textilnyomás egész új eljárásának tanulmányozására jöttek Budapestre és mintegy háromhetes tárgyalás után a Filtext Művek r. t. szabadalmában levő úgynevezett „Cilyndrotex” féle világszabadalmat, amely a hengernyomás egész új eljárását és forradalmi újítását képviseli, 780.000 dollárért megvásárolták.

A Cilyndrotex féle eljárást egy évvel ezelőtt vezették be Budapesten a Filtext művek. A régi szisztema szerint ugyanis kézműnkával kellett a nyomóhengerekre az előirt mintákat rávésetni és ezek után lehetett csak a szükséges nagyságot és sokszorosítást elvégezni. Az új nyomási eljárás legfontosabb pontja az, hogy az előirt mintákat ráfényképezik a nyomóhengerre és a nyomás máris megkezdődhet. Hihetetlen időmegtakarítást jelent ez az eljárás a hosszadalmas kézi véséssel szemben. Természetesen az új eljárás bevezetésével a kézi vésés teljesen kiküszöbölhető. Az ilyen hengerre fényképezett mintával több 100.000 méter árut lehet elkészíteni.

A másik fontos újítása az eljárásnak az, hogy a legújomban kidolgozott mintákat is — miután fényképezésről van szó — a legprecízebben tudják nyomóhengerre átvinni. Amikor a Filtext Művek főreiszvényese, Josuha Richard ezt a találmányt az új eljárással együtt megvásárolta, Angliában részvénytársaságot alakított a gépek előállítására is. Az United Picee Dye Works két főreiszvényese hosszabb időt töltött Budapesten, hogy a gépeket és az új eljárást alaposan tanulmányozzák és végül is pár nappal ezelőtt elutaztak Budapestre, hogy Párisban Josuha Richarddal az új eljárás megvásárlásának módzatait megbeszéljék. A megállapodás sikerült is és az amerikaiak 780.000 dollárért, illetve 4 millió pengőért megvették a találmányt és az ehhez szükséges gépszerződést. Az erre vonatkozó szerződést azonnal alá is írták.

KOSZTUMOT, SEJLŐS, TELKA-ÁTOT, RUHÁT, OLESÓN KÉSZÍT
LEVICZYK NŐI SZABÓ

VI., Hegedűs Sándor-utca harmincegy.

Jelemét, tehetségét, hajlamát

megállapítja, ha melléklet és 120 fillér bírságot béküldi. SOLT LAJOS, Budapest, VII., Dohány-utca 77.

Magánvizsgára, érettségire

van szükség, keresse fel e címet: VIII., Szigetvári-utca 22, III. 4.

SEZLONOK matraccok,

legelőszörben részlete is kaphatók, a 37 évi élelennálló HERZKA Kárpátosná, VI., Jókai-tér 9. szám (Mozsár-utca sere).

REGGELI UJSÁG
Megjelenik minden hétfőn

Felolós szerkesztő: **Ádár Lehel.**

Felolós híadó: **Dr. Sényi Pál,** igazgató.

Általános Nyomda, Kőny- és Laphadó R.-T. Nyomdaja, Budapest, VI., Nagmező uca 9.
Felolós nyomdavezető: **Dr. Ul István.**